

Neapolis University Pafos

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ.

ΠΟΛΙΤΙΚΟ, ΝΟΜΙΚΟ, ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΧΡΙΣΤΟΣ ΠΑΠΑΛΛΑΣ

MASTER IN BUSINESS ADMINISTRATION (M.B.A)

Neapolis University Pafos

Πάφος, Κύπρος

2013

**Υποβάλλεται στην Σχολή Business
σε μερική εκπλήρωση των απαιτήσεων
του προγράμματος MBA**

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ.

ΠΟΛΙΤΙΚΟ, ΝΟΜΙΚΟ, ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Dissertation Approved

Advisor

Δρ. Γρηγόρης Μιχαηλίδης

Πίνακας Περιεχομένων

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 - ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΕΝΝΟΙΩΝ.....	10
1.1 Η Κυπριακή Οικονομία.....	10
1.2 Η παροχή Υπηρεσιών – Η ραχοκοκκαλιά της Κυπριακής Οικονομίας.....	14
1.3 Μια ανοιχτή οικονομία	14
1.4 Η πραγματική ανάπτυξη, ο πληθωρισμός και η ανεργία.....	14
1.5 Ανώτατο κατά κεφαλή εισόδημα.....	15
1.6 Επιχειρηματικό περιβάλλον.....	15
1.7 Λειτουργικό και εργατικό κόστος.....	16
1.8 Υποδομές.....	16
1.9 Ανθρώπινο δυναμικό.....	16
1.10 Παροχή Νομικών Υπηρεσιών.....	17
1.11 Το πλεονεκτικό φορολογικό σύστημα της Κυπριακής Δημοκρατίας	18
1.12 Εταιρικός Φόρος.....	18
1.13 Φορολογική απαλλαγή από εισόδημα που προκύπτει από μερίσματα.....	19
1.14 Μη παρακράτηση φόρων.....	20
1.15 Φόρος κεφαλαιουχικών κερδών και απαλλαγή φόρου των τίτλων	20
1.16 Φόρος κεφαλαιουχικών κερδών και η απαλλαγή του φόρου εισοδήματος για την ακίνητη ιδιοκτησία.....	21
1.17 Μόνιμη εγκατάσταση στο εξωτερικό	21
1.18 Έκπτωση τόκων	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 - ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ.....	23
2.1 Η έννοια της επιχειρηματικότητας.....	23
2.2 Πως η επιχειρηματικότητα συμβάλλει θετικά στην οικονομική ανάπτυξη	25
2.3 Οικονομική ανάπτυξη και επιχειρηματικότητα.....	25
2.4 Ποιες οι επιπτώσεις στην οικονομία από την επιχειρηματικότητα ανάγκης και την επιχειρηματικότητα που προκύπτει λόγω ευκαιριών.....	29

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 – ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	31
<i>3.1 Φορολογική δομή και επιχειρηματικότητα</i>	<i>31</i>
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 – Η ΕΥΚΟΛΙΑ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ	34
<i>4.1 Η κυπριακή εταιρεία.....</i>	<i>34</i>
<i>4.2 Συμμόρφωση της εταιρείας</i>	<i>34</i>
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 - ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	36
<i>5.1 Πολιτικό Σύστημα της Κυπριακής Δημοκρατίας.....</i>	<i>36</i>
<i>5.2 Εκτελεστική Εξουσία.....</i>	<i>36</i>
<i>5.3 Νομοθετική Εξουσία</i>	<i>37</i>
<i>5.4 Δικαστική Εξουσία.....</i>	<i>37</i>
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 – Η ΚΥΠΡΟΣ ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	39
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 - ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	40
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 – ΕΤΑΙΡΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ.....	42
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9 – ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΠΟΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΟΙ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ	45
<i>9.1 Έξοδα της Εταιρείας που αφαιρούνται από το ποσό με βάση το οποίο υπολογίζεται ο φόρος .</i>	<i>45</i>
<i>9.2 Συμψηφισμός και μεταφορά ζημιάς.....</i>	<i>45</i>
<i>9.3 Φόρος Κεφαλαιουχικών κερδών</i>	<i>46</i>
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10 – ΦΟΡΟΣ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ (Φ.Π.Α.)	48
<i>10.1 Πρόσωπα που υπόκεινται στο Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.).....</i>	<i>48</i>
<i>10.2 Συντελεστές Φόρου Προστιθέμενης Αξίας.....</i>	<i>49</i>
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11 – ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΓΙΑ ΑΠΟΦΥΓΗ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ.....	52
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12 – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΝΕΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	56
<i>12.1 Νέα μορφή εταιρείας – Ευρωπαϊκή Εταιρεία</i>	<i>57</i>
<i>12.2 Μετοχικό Κεφάλαιο.....</i>	<i>59</i>
<i>12.3 Ιδρυτές και Μέτοχοι</i>	<i>60</i>
<i>12.4 Μέτοχοι - Ανωνυμία.....</i>	<i>60</i>

12.5 Η έννοια του εμπιστεύματος (<i>trust</i>)	61
12.6 Γενικές Συνελεύσεις	61
12.7 Μέλη του διοικητικού συμβουλίου.....	61
ΚΕΦΑΛΙΑΙΟ 13 - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	63
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΚΛΑΔΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ.....	67
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	69

Λίστα Πινάκων

<i>Πίνακας 1: Ποσοστό ανεργίας</i>	<i>15</i>
<i>Πίνακας 2: Εταιρικός Φόρος στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....</i>	<i>43</i>
<i>Πίνακας 3:Εγγραφή νέων εταιρειών στην Κύπρο από το 2004</i>	<i>68</i>

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην εργασία αυτή γίνεται μια προσπάθεια να εντοπιστούν τα στοιχεία αυτά που υποβοηθούν μια επιχείρηση να πάρει την απόφαση να αναπτυχθεί επιχειρηματικά στην Κύπρο. Μέσα σε ένα σύνολο πολλών παραγόντων που είναι καθοριστικοί στο να γίνει μια επιχειρηματική κίνηση, ξεχώρισα τους σημαντικότερους παράγοντες που θα πρέπει κάποιος επιχειρηματίας να λάβει υπόψη του .

Γίνεται αναφορά στην Κυπριακή οικονομία γενικότερα και στις δυνατότητες που αυτή μπορεί να προσφέρει.

Περαιτέρω γίνεται αναφορά στο πολιτικό σύστημα και τη δομή της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η πολιτική σταθερότητα και η διοικητική δομή μιας χώρας είναι στοιχεία που υποβοηθούν τις επιχειρήσεις στο να επιτύχουν. Κανείς δεν θα επιλέξει μια χώρα η οποία δεν έχει μια σταθερή πολιτική κατάσταση, ούτε μια σωστή διοικητική δομή με την οποία θα πρέπει να έρθει σε επαφή ο επιχειρηματίας με τον ένα ή τον άλλο τρόπο.

Περαιτέρω το νομικό σύστημα της Κυπριακής Δημοκρατίας και οι νομοθετικές ρυθμίσεις που περιβάλλουν την σύσταση των επιχειρήσεων – εταιρειών είναι θέματα που θα αναλυθούν παρακάτω και γιατί είναι σημαντικά για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας.

Το φορολογικό περιβάλλον της Κύπρου είναι επίσης ένας σημαντικότερος παράγοντας τον οποίο μια επιχείρηση θα λάβει υπόψη για να αναπτύξει επιχειρηματική δραστηριότητα στην Κύπρο και γιατί οι διάφορες φορολογικές πρόνοιες ευνοούν τους επιχειρηματίες στο να πετύχουν ακόμα καλύτερα οικονομικά αποτελέσματα για αυτούς.

Ο συνδυασμός του πολιτικού, νομικού, φορολογικού και οικονομικού περιβάλλοντος της Κύπρου είναι πιστεύω ένα κράμα πλεονεκτημάτων τα οποία με την σωστή χρήση μπορεί να οδηγήσει στην εξέλιξη και την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στην Κύπρο.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η συγκεκριμένη εργασία με θέμα «Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ, ΠΟΛΙΤΙΚΟ, ΝΟΜΙΚΟ, ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ» προσπαθεί εξηγήσει την έννοια της επιχειρηματικότητας και γιατί κάποιος να επιλέξει την Κύπρο για να αναπτύξει τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες.

Ειδικότερα θα απαντηθούν τα πιο κάτω ερωτήματα:

- 1) Ποια η έννοια της επιχειρηματικότητας και πως αυτή επηρεάζεται από το οικονομικό περιβάλλον
- 2) Ποια τα στοιχεία της κυπριακής οικονομίας και ποιες έννοιες περιλαμβάνονται σε αυτήν
- 3) Γιατί το πολιτικό περιβάλλον και η διοικητική δομή της Κύπρου μπορούν να συμβάλλουν στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας
- 4) Πόσο εύκολη είναι η σύσταση μιας εταιρείας στην Κύπρο και γιατί αυτό να συμβάλει στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας
- 5) Πως το φορολογικό – οικονομικό περιβάλλον και η φορολογική πολιτική του Κυπριακού Κράτους ευνοεί την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας

Η Κυπριακή Δημοκρατία αποτελεί ένα σύγχρονο Ευρωπαϊκό Κράτος, με σταθερό πολιτικό σύστημα και ένα υγιές οικονομικό περιβάλλον με υψηλό επίπεδο υπηρεσιών. Η γεωγραφική θέση της Κύπρου σε συνάρτηση με τους πολιτικούς, οικονομικούς, φορολογικούς και νομικούς παράγοντες που την περιβάλουν μπορεί να αποτελέσει πόλο έλξης για πολλές επιχειρήσεις οι οποίες θέλουν να δραστηριοποιηθούν στην Κύπρο ή να χρησιμοποιήσουν την Κύπρο ως βάση για την επέκταση των δραστηριοτήτων τους στην Ευρώπη, την Ασία ή την Αφρική. Η Κύπρος προσφέρει πολλά σημαντικά πλεονεκτήματα τα οποία μπορούν να ενισχύσουν την απόδοση και τα κέρδη μιας επιχείρησης και να καθορίσουν το τελικό αποτέλεσμα του επιχειρηματικού σχεδιασμού μιας επιχείρησης. Τα πλεονεκτήματα αυτά τα οποία αναλύονται στις επόμενες σελίδες εδράζονται στην πολιτική σταθερότητα που επικρατεί στη χώρα η οποία δημιουργεί συνθήκες οικονομικής ανάπτυξης, στο ευέλικτο νομικό σύστημα που διαθέτει σε συνδυασμό με τον ευρωπαϊκό προσανατολισμό των νόμων της καθώς επίσης και το ευνοϊκό για τις εταιρείες

και τα φυσικά πρόσωπα φορολογικό σύστημα το οποίο θεωρείται ένα από τα ελκυστικότερα στην Ευρώπη.

Μια εταιρεία, εκτός των όλων άλλων παραγόντων που πρέπει να μελετήσει πριν αποφασίσει την έναρξη των δραστηριοτήτων της, πρέπει να μελετήσει το πολιτικό, οικονομικό, φορολογικό και νομικό περιβάλλον της χώρας όπου θα δραστηριοποιηθεί. Είναι πολύ σημαντικοί παράγοντες οι οποίοι στο τέλος της ημέρας καθορίζουν, σε συνδυασμό πάντα με όλες τις άλλες παραμέτρους που απαιτούνται, και το τελικό αποτέλεσμα για την επιτυχία μιας εταιρείας.

Για παράδειγμα, ποιος θα μπορούσε να περιμένει καλά αποτελέσματα για την επιχείρηση του εάν οι δραστηριότητες του ήταν σε μια χώρα όπου υπάρχουν πολιτικές αναταραχές χωρίς ισχυρές κυβερνήσεις οι οποίες πάντα δημιουργούν αβεβαιότητα για το μέλλον μιας χώρας ή υπάρχουν τεράστια δημοσιονομικά προβλήματα και υψηλές φορολογίες οι οποίες θα εκμηδένιζαν ουσιαστικά τα κέρδη μιας εταιρείας.

Η Κυπριακή Δημοκρατία με την ένταξη της στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2004, εντάχθηκε μέσα σε μια ενιαία ευρωπαϊκή αγορά η οποία δημιούργησε της δυνατότητες για τεράστιες ευκαιρίες για όσους ήθελαν να δραστηριοποιηθούν μέσα σε μια τέτοια αγορά των πολλών εκατομμυρίων ανθρώπων. Το 2008 με την υιοθέτηση από την Κυπριακή Δημοκρατία του ΕΥΡΩ ως νομισματική μονάδα κατάφερε να κερδίσει την εμπιστοσύνη ως μια χώρα με μακροοικονομική σταθερότητα στην οποία μπορούν διάφορες εταιρείες να δραστηριοποιηθούν και να την χρησιμοποιήσουν ως βάση για τη συμμετοχή στην τεράστια εσωτερική αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπου υπάρχει ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών, ανθρώπων και κεφαλαίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 – ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΕΝΝΟΙΩΝ

1.1 Η ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Είναι ιδιαίτερα εντυπωσιακό το πόσο καλά έχει αναπτυχθεί και αποδώσει η οικονομία της Κύπρου μέσα σε μια περίοδο λίγο μεγαλύτερη των πενήντα χρόνων από την ανεξαρτησία της το 1960 και πως κατάφερε να έχει μια δυναμική και αισθητή παρουσία όχι μόνο στην Ευρωπαϊκή αγορά αλλά και στην παγκόσμια, και πως έχει καταφέρει να προσαρμόζεται στις διάφορες δυσκολίες που παρουσιάζονται λόγω των συνεχών αλλαγών και των ραγδαίων εξελίξεων την παγκόσμιας αγοράς. Θεωρείται ιδιαίτερα σημαντικός παράγοντας στα όσα έχουν αναφερθεί το γεγονός ότι η Κυπριακή οικονομία έχει ξεπεράσει σημαντικούς εξωτερικούς κραδασμούς, τους οποίους αντιμετώπισε ως διαφορετικές ευκαιρίες για ανάπτυξη και ως εκ τούτου επωφελήθηκε σε σημαντικό βαθμό. Βασικές κινητήριες δυνάμεις για αυτή την εντυπωσιακή ανάπτυξη και απόδοση της οικονομίας της χώρας είναι η διαφάνεια, η άμεση ανταπόκριση στις παγκόσμιες αγορές και η επιτυχής συνεργασία του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα της χώρας για την επίτευξη των στόχων της Κυπριακής Δημοκρατίας. Συγκεκριμένα η επιτυχία της συνεργασίας του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα έγκειται στο γεγονός ότι ο δημόσιος τομέας έχει επενδύσει σε απαραίτητες για την ανάπτυξη υποδομές, ενώ ο ιδιωτικός τομέας έχει εκμεταλλευτεί διάφορες εξωγενείς ευκαιρίες όπως η κρίση στον Λίβανο καθώς και διάφορες αναπτυσσόμενες οικονομίες όπως αυτές στον Αραβικό κόσμο, την Ανατολική Ευρώπη και την Ρωσία. Οι οικονομικές πολιτικές, τις οποίες ακολουθεί η Κυπριακή Δημοκρατία, έχουν σκοπιμότητα όχι μόνο για ένα τομέα της Κυπριακής οικονομίας αλλά στοχεύουν στην ολότητα της Κυπριακής οικονομίας, και παρότι αυτές οι πολιτικές μπορούν μερικές φορές να θεωρηθούν ως άνιστες, παρέχουν ένα υποστηρικτικό πλαίσιο χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και συναλλαγματικής ισοτιμίας, καθώς επίσης στηρίζουν την επεκτατική δημοσιονομική οικονομική πολιτική του κράτους. Επέκταση όλων αυτών είναι η σταθερότητα των τιμών, η ισχυρή αύξηση της απασχόλησης και η σταθερή αλλά εκπληκτική άνοδος του βιοτικού επιπέδου του πληθυσμού της χώρας. Πολύ έξυπνα η Κυπριακή Δημοκρατία είχε ανέκαθεν στο προσκήνιο συζητήσεις για σημαντικές και μακροχρόνιες μεταρρυθμίσεις όσον αφορά σημαντικά γεγονότα, όπως η προοπτικές εισόδου της στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου, την Ευρωπαϊκή Τελωνιακή Ένωση, την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωζώνη, με σκοπό να βρίσκεται πάντα στις συζητήσεις των ευρωπαϊκών και

παγκόσμιων αγορών και να έχει με τον ένα ή τον άλλο τρόπο στραμμένο το ενδιαφέρον προς την Κυπριακή οικονομία. Οι καλές εργασιακές σχέσεις και η οικονομική μετανάστευση προς τη Δημοκρατία έθεσαν τις βάσεις για μια σχετικά διαχειρίσιμη αύξηση των μισθών των εργαζομένων εντός της Δημοκρατίας. Φυσικά μόλις έγινε αντιληπτό ότι η αύξηση των μισθών υπερέβη την παραγωγικότητα τότε το κράτος επιτάχυνε την μετατροπή της Κυπριακής οικονομίας σε μια οικονομία παροχής υπηρεσιών στοχεύοντας στην προσέλκυση ξένων επιχειρήσεων με σκοπό την δημιουργία της Κύπρου σε ένα κράτος το οποίο θα ήταν κέντρο παροχής υπηρεσιών.

Η περίοδος μεταξύ 1999 και 2004, ήταν αυτή που σηματοδότησε για την Κυπριακή οικονομία μια περίοδο εναρμόνισης και κατάργησης σωρείας διαφόρων στρεβλώσεων έτσι ώστε να συμβαδίζει με την αποτελεσματική λειτουργία των αγορών. Έτσι κατά την περίοδο αυτή, η Κυπριακή οικονομία ολοκλήρωσε συζητήσεις και εναρμονίστηκε στους τομείς του επιτοκίου και της απελευθέρωσης των κινήσεων κεφαλαίου και έκανε ανοίγματα στους τομείς κοινής ωφέλειας. Επακόλουθο τούτων ήταν, κατά την 1^η Μαΐου 2004, η Κυπριακή Δημοκρατία να ενταχθεί πλήρως στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αργότερα, κατά τον Μάιο του 2005, το νόμισμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, η Κυπριακή λίρα, εντάχθηκε στον ERM II, και στις 10 Ιουλίου 2007, το Συμβούλιο των Υπουργών Οικονομικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενέκρινε την υιοθέτηση του Ευρώ από την Κυπριακή Δημοκρατία, η οποία θα ξεκινούσε από την 1^η Ιανουαρίου 2008. Επίσης, αποφασίστηκε ότι η συναλλαγματική ισοτιμία της Κυπριακής λίρας έναντι του Ευρώ θα καθορίζεται σε κεντρική ισοτιμία του €1 = £0,585274. Ως εκ τούτου, από την 1^η Ιανουαρίου 2008 η Κυπριακή Δημοκρατία εντάχθηκε στην Ευρωζώνη.

Δυστυχώς όμως η πορεία εξέλιξης και ο δρόμος προς την δυναμική παρουσία της Κυπριακής Δημοκρατίας στις παγκόσμιες αγορές, αλλά και η προσπάθεια για περισσότερη ανάπτυξη της χώρα, ανατράπηκαν από την εμφάνιση της παγκόσμια οικονομικής κρίσης κατά το 2008, και αυτό όπως φάνηκε έπληξε κυρίως τον κατασκευαστικό τομέα της χώρας καθώς επίσης και τον τουρισμό. Δίνοντας έμφαση στους τομείς που είχαν πληγεί, η Κυπριακή κυβέρνηση ακολούθησε μια επεκτατική δημοσιονομική πολιτική, στοχεύοντας στον μετριασμό των επιπτώσεων από την κρίση. Όμως η συνεχιζόμενη δύσκολη παγκόσμια οικονομική κατάσταση, οδήγησε σε επιδείνωση των δημόσιων οικονομικών της χώρας, η οποία μετά και από την προηγούμενη

έκθεση της στις επιπτώσεις αυτής της κρίσης, οδηγήθηκε σε μια κατάσταση όπου το δημοσιονομικό έλλειμμα βρισκόταν σε ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά και κατ' επέκταση τα δημόσια οικονομικά κατέστησαν μη βιώσιμα.

Στο 6,3% του ΑΕΠ αναμένεται να ανέλθει το δημοσιονομικό έλλειμμα της Κύπρου το 2014 σύμφωνα με τον προϋπολογισμό της χώρας για το 2004.

Περαιτέρω ο προϋπολογισμός της Κύπρου για το 2014 προβλέπει μείωση των εσόδων του κυπριακού Δημοσίου κατά 1,3% σε σύγκριση με το 2013, και μείωση των δημόσιων δαπανών κατά 2%.

Από τον προϋπολογισμό προκύπτει ότι οι ανάγκες χρηματοδότησης για το 2014 θα είναι περίπου 1,8 δισ. ευρώ. Οι χρηματοδοτικές ανάγκες θα ικανοποιηθούν μέσω δανείων από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο.

Στον προϋπολογισμό ενσωματώθηκαν νομοθετικές ρυθμίσεις για μείωση μισθών, κατάργηση και μείωση επιδομάτων και πληθώρα εξοικονομήσεων στα διάφορα υπουργεία. Μεταξύ άλλων προβλέπεται:

- Συνεισφορά 1.5% για Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των δημοσίων υπαλλήλων και συνταξιούχων του δημοσίου.

- Πρόσθετη αποκοπή ύψους 3% στους μισθούς των δημοσίων υπαλλήλων και των συνταξιούχων.

- Αύξηση φόρων κατανάλωσης στα καύσιμα κίνησης κατά 5 σεντ το λίτρο.

- Αύξηση ΦΠΑ κατά 1%.

- Μειώσεις επιδομάτων.

Όπως ήταν φυσικό η Κυπριακή κυβέρνηση έθεσε πλέον ως πρωταρχικό της στόχο την δημοσιονομική εξυγίανση και την οποία θεώρησε ότι θα επιτύγχανε μέσω μιας σειράς μέτρων δημοσιονομικής εξυγίανσης και ενός ιδιαίτερα περιορισμένου προϋπολογισμού ο οποίος

περιλάμβανε κατά κύριο λόγο μέτρα μόνιμου χαρακτήρα, πάντοτε έχοντας στο επίκεντρο και σαν στόχο την αντιμετώπιση των διαθρωτικών προβλημάτων που προέκυψαν από την εμφάνιση της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, η οποία από την πρώτη στιγμή της εμφάνισής της έδειξε τα σημάδια της και στην οικονομία της Κυπριακής οικονομίας.

Παράλληλα, η παγκόσμια οικονομική κρίση ανέδειξε περαιτέρω διαθρωτικά προβλήματα τα οποία έπρεπε να επιλυθούν επίσης και μάλιστα άμεσα, ιδιαίτερα σε ότι αφορά την ανταγωνιστικότητα της Κυπριακής οικονομίας.

Ωστόσο, είναι γενικώς αποδεκτό ότι οι διαθρωτικές αλλαγές επιφέρουν αργά αποτελέσματα όσον αφορά την πραγματική οικονομία. Αναγνωρίζοντας αυτό, η Κυπριακή κυβέρνηση, άρχισε ήδη να εφαρμόζει μια σειρά μέτρων τα οποία κατά προσδοκία θα επιφέρουν με πιο γοργούς ρυθμούς την ανάπτυξη. Τα μέτρα αυτά εστιάζουν κυρίως στην ενθάρρυνση εργοδότησης, την προσέλκυση ξένων επενδύσεων, την στήριξη του τουρισμού, την ενθάρρυνση στον κατασκευαστικό τομέα και την πράσινη ανάπτυξη, την διευκόλυνση χρηματοδότησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και την τόνωση των επενδύσεων γενικότερα.

Τέλος, οι έρευνες για Φυσικό Αέριο που έχουν πραγματοποιηθεί τελευταία στην Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη (ΑΟΖ) της Κυπριακής Δημοκρατίας, έχουν αποκαλύψει σημαντικά αποθέματα φυσικού αερίου, τα οποία εκτιμάται ότι θα αποφέρουν στην Κυπριακή οικονομία σημαντικά οικονομικά, και όχι μόνο, οφέλη. Η Κυπριακή κυβέρνηση βρίσκεται σήμερα στη διαδικασία του δεύτερου γύρου αδειοδότησης των υπεράκτιων ερευνών για εξεύρεση υδρογονανθράκων και παράλληλα εξετάζει ποια θα ήταν η ιδανικότερη αντιμετώπιση όσον αφορά την έρευνα, την ανακάλυψη και την εκμετάλλευση του φυσικού αερίου έτσι ώστε να επιφέρει τα μέγιστα δυνατά στην Κυπριακή οικονομία¹.

¹ Cyprus Investment Promotion Agency (CIPA, www.cipa.org.cy) , www.aboutcyprus.org

1.2 Η ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ – Η ΡΑΧΟΚΟΚΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Ο τριτογενής τομέας των υπηρεσιών θεωρείται η ραχοκοκαλιά της Κυπριακής οικονομίας. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι τα έσοδα από τις υπηρεσίες αυτές, κατά το 2011, αντιπροσώπευαν περισσότερο από το 80% του ΑΕΠ της χώρας. Αυτό αντικατοπτρίζει την σταδιακή εξέλιξη της Κυπριακής οικονομίας από χώρα που εξήγαγε κατά την περίοδο 1960 με 1973 ορυκτά (κυρίως χαλκό και αμίαντο), γεωργικά προϊόντα, σε μια χώρα που κατά τα τέλη της δεκαετίας του 1970 εξήγαγε προϊόντα μεταποίησης (κυρίως είδη ένδυσης), σε μία χώρα που από την δεκαετία του 1980 και μέχρι σήμερα έχει καταστεί ένα διεθνές επιχειρηματικό και τουριστικό κέντρο υπηρεσιών. Όσον αφορά τον πρωτογενή τομέα (γεωργία και αλιεία) συνεχώς υπάρχει μια συρρίκνωση και κατά το 2011 αντιπροσώπευαν μόλις το 2.4% του ΑΕΠ της χώρας.

1.3 ΜΙΑ ΑΝΟΙΧΤΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η Κυπριακή οικονομία είναι μια ανοιχτή οικονομία, όπως φαίνεται και από το μερίδιο των εισαγωγών και εξαγωγών της χώρας, το οποίο κατά το 2011 αντιπροσώπευε το 90% του ΑΕΠ. Οι κυριότεροι εμπορικοί εταίροι της Κύπρου είναι τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ειδικότερα η Ελλάδα και το Ηνωμένο Βασίλειο. Η Κυπριακή Δημοκρατία κυρίως εισάγει πρώτες ύλες, καταναλωτικά και κεφαλαιουχικά αγαθά, εξοπλισμό μεταφορών και καύσιμα, ενώ κυρίως εξάγει φαρμακευτικά προϊόντα, τσιμέντο, τσιγάρα, προϊόντα χαρτιού, πλαστικά προϊόντα, πατάτες, εσπεριδοειδή, κρασί και έπιπλα.

1.4 Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, Ο ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΑΝΕΡΓΙΑ

Σύμφωνα με τις στατιστικές πληροφορίες που δόθηκαν από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, το ποσοστό του πληθωρισμού του ΑΕΠ της Κύπρου και το ποσοστό της ανεργίας κατά τα τέσσερα χρόνια μεταξύ 2008 και 2011 είναι ως παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα²:

² Cyprus Ministry of Finance, Central Bank of Cyprus

Δείκτης	2008	2009	2010	2011
Πραγματικά Αύξηση του ΑΕΠ (ετήσιο % μεταβολής)	3.6	-1.9	1.1	0.5
Ποσοστό Πληθωρισμού (%)	4.7	0.3	2.4	3.3
Εγγεγραμμένοι Άνεργοι %	2.9	4.3	5.5	6.7

Πίνακας 1

ΑΝΩΤΑΤΟ ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

Σύμφωνα με Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), το πραγματικό κατά κεφαλή εισόδημα της Κύπρου έχει φτάσει πάνω από το 80% του επιπέδου EU 25 του εισοδήματος της αγοραστικής δύναμης.

1.5 ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Υπάρχουν διάφορα στοιχεία τα οποία συμβάλλουν στο να καταστεί η Κυπριακή Δημοκρατία σε ένα ελκυστικό περιβάλλον για την πραγματοποίηση και εδραίωση επιχειρήσεων. Μεταξύ άλλων στα στοιχεία αυτά που κάνουν την Κύπρο ελκυστικό περιβάλλον, περιλαμβάνονται η στρατηγική γεωγραφική της θέση, οι εξελιγμένες υποδομές που προσφέρει, το υψηλά καταρτισμένο εργατικό δυναμικό, το ευνοϊκό φορολογικό της σύστημα (το οποίο θα εξετάσουμε πιο κάτω) και το σύγχρονο τραπεζικό και ασφαλιστικό δίκτυο. Όλα τα ανωτέρω, σε συνδυασμό με το σχετικά χαμηλό λειτουργικό κόστος, το υψηλό βιοτικό επίπεδο και τα αμέτρητα άλλα πλεονεκτήματα στον τρόπο ζωής που προσφέρονται, καθιστούν την Κύπρο τον ιδανικό τόπο για τους σύγχρονους επενδυτές και επιχειρηματίες.

1.6 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ

Η Κύπρος προσφέρει την ευκαιρία για το χαμηλότερο κόστος ίδρυσης και λειτουργίας μιας επιχείρησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Όσον αφορά το εργατικό κόστος, θα αναφέρει ενδεικτικά ότι ένας μέσος ετήσιος πρώτος μισθός για κάποιον ο οποίος είναι απόφοιτος πανεπιστημίου στην Κύπρο ανέρχεται στα €22,800. Σε αυτή την περίπτωση ο εργοδοτούμενος οφείλει να πληρώσει στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων του Κράτους το ποσό των €1,500= και το ποσό των €4,560= ως φόρο εισοδήματος.

1.7 ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Η υποδομή που προσφέρει η Κυπριακή Δημοκρατία είναι αυτό που ικανοποιεί ιδιαίτερα του επιχειρηματίες. Λόγω του σύγχρονου οδικού δικτύου, των εκτεταμένων λιμενικών εγκαταστάσεων και των δύο νέων διεθνών αερολιμένων της, το ταξίδι και η μεταφορά προς και εντός της Κύπρου είναι γρήγορη, αποτελεσματική και οικονομική.

Στην Λάρνακα και την Πάφο, όπου λειτουργούν και οι δύο αερολιμένες της Κύπρου που εξυπηρετούν πτήσεις από και προς την Ευρώπη και την Μέση Ανατολή, υπάρχουν επίσης πολυτελή παράκτια θέρετρα. Ο διεθνής αερολιμένας της Λάρνακας είναι ο μεγαλύτερος από τους δύο που υπάρχουν.

Τα δύο λιμάνια του κράτους βρίσκονται στην Λεμεσό και την Λάρνακα και λειτουργούν ολόκληρο το εικοσιτετράωρο έτσι ώστε να εξυπηρετήσουν τις εισαγωγές και εξαγωγές της Δημοκρατίας.

Είναι παραδεκτό ότι έχουν γίνει σημαντικές επενδύσεις έτσι ώστε να μετατραπεί το νησί σε ένα τηλεπικοινωνιακό κόμβο στην περιοχή. Έτσι η Κυπριακή Δημοκρατία επενδύοντας πάνω στην προηγμένη τεχνολογική υποδομή της, έχει εδραιώσει ένα εκτεταμένο σύστημα τηλεπικοινωνιών, τόσο καλωδιακό όσο και δορυφορικό, το οποίο συμπεριλαμβάνεται στα καλύτερα στον κόσμο.

1.8 ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει μια δεξαμενή νέων σπουδασμένων ταλέντων και επιστημόνων. Το κράτος δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην εκπαίδευση και επικεντρώνεται σε διάφορες μεταρρυθμίσεις

για την επίτευξη της αειφόρου ανάπτυξης. Από το 2004, η Κύπρος διαθέτει σταθερά από τις δημόσιες δαπάνες το 6% του ΑΕΠ για την εκπαίδευση.

Με την είσοδο της Κυπριακής Δημοκρατίας το 2004 στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού εναρμόνισε το εκπαιδευτικό σύστημα της Κύπρου με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, έτσι ώστε να διασφαλίσει όσον το δυνατό καλύτερη ποιότητα στην εκπαίδευση.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostats για το 2011, 33,6% του πληθυσμού της Κύπρου που βρίσκονται στην ηλικιακή ομάδα 15-64, είναι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (δηλαδή κατέχει τουλάχιστον ένα πτυχίο, μεταπτυχιακό ή διδακτορικό) καθιστώντας έτσι την Κύπρο πρώτη στην συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα, σε σύγκριση με τα υπόλοιπα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.³

1.9 ΠΑΡΟΧΗ ΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Το Κυπριακό Νομικό Δίκαιο βασίζεται στους κανόνες του Αγγλικού κοινοδικαίου. Μετά από την ένταξη της στην Ευρωπαϊκή Ένωση η Κυπριακή Δημοκρατία έχει υιοθετήσει όλους του Ευρωπαϊκούς Νόμους και Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα οποία είναι γνωστά ως κοινοτικό κεκτημένο.

Πάνω από 2.100 εγγεγραμμένοι δικηγόροι και 160 δικηγορικές εταιρείες περιορισμένης ευθύνης δραστηριοποιούνται στην Κυπριακή Δημοκρατία και προσφέρουν ένα ευρύ φάσμα νομικών υπηρεσιών.

Εντός της Δημοκρατίας προσφέρονται υψηλής ποιότητας νομικές υπηρεσίες σε εξειδικευμένους τομείς δικαίου όπως μεταξύ άλλων στο διεθνές δίκαιο, το ναυτικό δίκαιο, την εταιρική διαχείριση καθώς επίσης και στις υπηρεσίες διαχείρισης. Τα δικηγορικά γραφεία ή εταιρείες που είναι εγκατεστημένα στην Κύπρο συνεργάζονται εκτενώς και με διεθνή δικηγορικά γραφεία έτσι

³ (2012), *Cyprus Law Digest – The Ultimate Legal Guide to investing in Cyprus* page 32, Α' Έκδοση, Ελλάδα - Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, Eurostat

ώστε να προσφέρουν στους πελάτες τους τις καλύτερες δυνατές και πιο ολοκληρωμένες υπηρεσίες.

Επίσης, προσφέρουν την δυνατότητα συνεργασίας με τους τοπικούς φορείς επενδύσεων σε όσους θα επενδύσουν στην Κυπριακή Δημοκρατία ή μέσω αυτής.

Δίνονται αρκετές ευκαιρίες για ίδρυση δικηγορικών εταιρειών στη Κύπρο ή για εγκατάσταση υποκαταστημάτων στην Δημοκρατία, λαμβάνοντας υπόψη τη γεωγραφική της θέση, την ένταξή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και τις καλές σχέσεις τις οποίες διατηρεί το κράτος με τη Μέση Ανατολή και την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη⁴.

1.10 ΤΟ ΠΛΕΟΝΕΚΤΙΚΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Το φορολογικό σύστημα της Κυπριακής Δημοκρατίας αποδίδει ακριβώς όπως αναμένεται να αποδίδει ένα παγκόσμιο οικονομικό κέντρο.

Το φορολογικό νομικό πλαίσιο και οι κανονισμοί του είναι προβλέψιμο και ξεκάθαρο. Οι σχέσεις μεταξύ της επιχειρηματικής κοινότητας και των φορολογικών υπηρεσιών είναι άριστες και με αυτό τον τρόπο διασφαλίζεται η αποτελεσματική φορολογία του εμπορικού και οικονομικού τομέα. Προσφέροντας ένα διαφανές και αποτελεσματικό περιβάλλον, το φορολογικό σύστημα της Κυπριακής Δημοκρατίας ενισχύει την ανταγωνιστικότητα της χώρας και συμβάλλει στο να γίνει η Κύπρος ένας ελκυστικός επιχειρηματικός και επενδυτικός προορισμός.

1.11 ΕΤΑΙΡΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ

Το ποσοστό του Εταιρικού Φόρου στην Κυπριακή Δημοκρατία ανέρχεται στο 12.5% και είναι κοινώς γνωστό και αποδεκτό ότι έχει ένα από τους χαμηλότερους εταιρικούς φορολογικούς συντελεστές στην Ευρωπαϊκή Ένωση, κάτι που την καθιστά ανταγωνίσιμο προορισμό για επιχειρηματικές δραστηριότητες και επενδύσεις.

⁴ (2012), *Cyprus Law Digest – The Ultimate Legal Guide to investing in Cyprus* page 32, Α' Έκδοση, Ελλάδα - Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη

1.12 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΑΠΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΠΟΥ ΠΡΟΚΥΠΤΕΙ ΑΠΟ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Εισόδημα το οποίο προκύπτει από μερίσματα εξαιρείται από την επιβολή φόρου, δεδομένου ότι η Εταιρεία η οποία πληρώνει το μέρισμα, έμμεσα ή άμεσα το 50% των δραστηριοτήτων της να επιφέρουν εισόδημα το οποίο να μην προκύπτει από επενδύσεις ή ο φόρος ο οποίος βαρύνει την Εταιρεία που πληρώνει το μέρισμα να μην είναι χαμηλότερος του 5%.

Εάν τα μερίσματα προκύπτουν άμεσα ή έμμεσα από εμπορικές θυγατρικές τότε δεν θεωρείται ότι προέκυψαν από επενδυτικό εισόδημα.⁵

Η φορολογική μεταχείριση εισοδήματος από μερίσματα που ελήφθησαν από μετόχους, κατοίκους της χώρας, εξαρτάται από την χώρα κατοικίας του φορολογουμένου. Αν το μέρισμα ελήφθη από εταιρεία, κάτοικο σε χώρα της ΕΕ, και τηρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις, τότε το μέρισμα θα παραληφθεί από τον μέτοχο κάτοικο της χώρας μεικτό χωρίς παρακράτηση φόρου με βάση τις αρχές της οδηγίας περί "Μητρικής Θυγατρικής Εταιρείας".⁶

Αν από την άλλη πλευρά, το μέρισμα προέρχεται από εταιρεία κάτοικο σε χώρα εκτός ΕΕ, τότε ο συντελεστής παρακράτησης φόρου θα εξαρτηθεί από το κατά πόσο ισχύει η συνθήκη μεταξύ της Κύπρου και της χώρας της κύριας κατοικίας του φορολογουμένου, για την αποφυγή διπλής φορολογίας. Αν όχι, τότε θα ισχύει ο συντελεστής παρακράτησης στη χώρα προέλευσης.

Το εισόδημα από μερίσματα στα χέρια των εγχώριων μετόχων θα φορολογείται ανάλογα με το αν ο δικαιούχος είναι εταιρικό μέλος ή μεμονωμένος ιδιώτης μέτοχος.

⁵ <http://www.deloitte.com/assets/Dcom-Cyprus/Local%20Assets/Documents/PDF/Cyprus%20International%20Tax%20and%20Business%20Environment%202013.pdf>

⁶ Οδηγία περί "Μητρικής Θυγατρικής Εταιρείας"

Μετά την εισαγωγή του Νόμου 118 περί Φορολογίας Εισοδήματος (Ι) /2002 όπως τροποποιήθηκε (Ισχύει από 1 Ιανουαρίου 2003), το εισόδημα από μερίσματα φορολογείται με ένα εντελώς νέο τρόπο στην Κύπρο. Γενικά, τα μερίσματα απαλλάσσονται της φορολογίας στην Κύπρο, εκτός εάν ο δικαιούχος είναι άτομο φορολογούμενο στην Κύπρο.⁷

1.13 ΜΗ ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗ ΦΟΡΩΝ

Τα μερίσματα που πληρώνονται σε μετόχους μη κάτοικους Κύπρου εξαιρούνται από την παρακράτηση φόρων στην Δημοκρατία. Επίσης, δεν υπάρχει κατακράτηση φόρου επί των τόκων που καταβάλλονται στην Κύπρο, καθώς και για τα δικαιώματα που καταβάλλονται στην Κύπρο όσον αφορά τον τομέα της πνευματικής ιδιοκτησίας για τα οποία γίνεται εκμετάλλευση στο εξωτερικό. Το μηδενικό ποσοστό κατακράτησης φόρου εφαρμόζεται ανεξάρτητα από το αν ο δικαιούχος είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο, , την χώρα κατοικίας του δικαιούχου ή αν υφίσταται κάποια σχετική φορολογική σύμβαση.⁸

1.14 ΦΟΡΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΦΟΡΟΥ ΤΩΝ ΤΙΤΛΩΝ

Η Κυπριακή Δημοκρατία δεν επιβάλλει φόρο εισοδήματος ή κεφαλαιουχικών κερδών επί των κερδών που προκύπτουν από την διάθεση τίτλων, ανεξαιρέτως εάν αυτά τα κέρδη θεωρούνται εισόδημα ή κεφάλαιο.

Ο ορισμός των τίτλων, σύμφωνα με τον νόμο, περιλαμβάνει, μετοχές, χρεόγραφα, ομολογίες, μετοχές ιδρυτή ή άλλους τίτλους εταιρειών ή νομικών προσώπων και επιλογές πάνω σε αυτές τις κινητές αξίες.⁹

⁷ Νόμος του περί Φορολογίας Εισοδήματος (Ι) /2002 όπως τροποποιήθηκε

⁸ <http://www.deloitte.com/assets/Dcom-Cyprus/Local%20Assets/Documents/PDF/Cyprus%20International%20Tax%20and%20Business%20Environment%202013.pdf>

⁹ <http://www.deloitte.com/assets/Dcom-Cyprus/Local%20Assets/Documents/PDF/Cyprus%20International%20Tax%20and%20Business%20Environment%202013.pdf>

1.15 ΦΟΡΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΚΑΙ Η ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΚΙΝΗΤΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

Οι Κυπριακές εταιρείες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την κατοχή ακίνητης ιδιοκτησίας ή άλλων περιουσιακών στοιχείων εκτός της Κυπριακής Δημοκρατίας χωρίς να τους επιβάλλεται φόρος κεφαλαιουχικών κερδών από την πώληση περιουσιακών στοιχείων καθώς ο φόρος κεφαλαιουχικών κερδών σήμερα επιβάλλεται μόνο όταν αφορά ακίνητη ιδιοκτησία η οποία βρίσκεται στην Κυπριακή Δημοκρατία ή για πράξεις εταιρείας με εισηγμένες μετοχές η οποία έχει ακίνητη ιδιοκτησία η οποία βρίσκεται στην Κυπριακή Δημοκρατία.¹⁰

1.16 ΜΟΝΙΜΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Κέρδη από μόνιμη εγκατάσταση στο εξωτερικό εξαιρούνται γενικά από την φορολόγηση εντός της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Έσοδα από την πνευματική ιδιοκτησία: Μόνο το 20% από το καθαρό κέρδος που προκύπτει από την εκμετάλλευση της πνευματικής ιδιοκτησίας από Κυπριακή εταιρεία υπόκεινται σε επιβολή φόρου ίσο με το ποσοστό του εταιρικού φόρου, ήτοι 12.5%.

Το καθαρό κέρδος υπολογίζεται έπειτα από την αφαίρεση των εξόδων που προέκυψαν κατά την προσπάθεια δημιουργίας εισοδήματος, περιλαμβανομένου του 20% των εξόδων για την πνευματική ιδιοκτησία για κάθε ένα από τα πρώτα πέντε χρόνια ιδιοκτησίας.¹¹

1.17 ΕΚΠΤΩΣΗ ΤΟΚΩΝ

Οι τόκοι οι οποίοι προκύπτουν σε σχέση με μια Κυπριακή εταιρεία γενικά εξαιρούνται από την φορολόγηση εάν προέκυψαν από χρηματοδότηση για την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων τα οποία χρησιμοποιούνται από μια επιχείρηση η οποία αποδίδει φορολογητέο εισόδημα. Η

¹⁰ <http://www.deloitte.com/assets/Dcom-Cyprus/Local%20Assets/Documents/PDF/Cyprus%20International%20Tax%20and%20Business%20Environment%202013.pdf>

¹¹ <http://www.deloitte.com/assets/Dcom-Cyprus/Local%20Assets/Documents/PDF/Cyprus%20International%20Tax%20and%20Business%20Environment%202013.pdf>

πρακτική καθώς και η νομολογία προσφέρουν αρκετή καθοδήγηση όσον αφορά την έκπτωση των τόκων εντός της Κυπριακής Δημοκρατίας.¹²

¹² <http://www.deloitte.com/assets/Dcom-Cyprus/Local%20Assets/Documents/PDF/Cyprus%20International%20Tax%20and%20Business%20Environment%202013.pdf>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 – ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

2.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η ικανότητα και η επιθυμία για ανάπτυξη, οργάνωση και διοίκηση μια επιχειρηματικής δραστηριότητας μαζί με τα όποια ρίσκα αυτό συνεπάγεται για την δημιουργία κέρδους αποτελούν μια ικανοποιητική και ολοκληρωμένη θα έλεγε κάποιος ερμηνεία την έννοιας της επιχειρηματικότητας. Το πιο προφανές και ευθύ παράδειγμα επιχειρηματικότητας δεν μπορεί παρά να είναι η δημιουργία μιας νέας επιχείρησης.

Η επιχειρηματικότητα σε συνδυασμό με την γη, το εργασιακό περιβάλλον, τις φυσικές πηγές και το κεφάλαιο μπορούν να παράξουν σημαντικό κέρδος στην οικονομία μιας χώρας. Η ανάληψη ρίσκων και η καινοτομία είναι βασικά χαρακτηριστικά του επιχειρηματικού πνεύματος και είναι ζωτικά για την δυνατότητα μιας χώρας στο να επιτύχει σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενη και ολοένα και πιο ανταγωνιστική παγκόσμια αγορά.¹³

Η επιχειρηματικότητα είναι ένας όρος που χρησιμοποιείται κατά κόρον στην καθημερινή γλώσσα, στις πολιτικές δηλώσεις και φυσικά στις ακαδημαϊκές αναλύσεις. Ο λόγος που συμβαίνει αυτό είναι η κοινή διαπίστωση ότι η οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας είναι συνάρτηση, εξαρτάται και προσδιορίζεται μεταξύ άλλων παραγόντων και από την επιχειρηματικότητα. Η ανάληψη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών, οι οποίες δε θα επικεντρώνονται μόνο στη δημιουργία των επιχειρήσεων αλλά και στον εκσυγχρονισμό τους, συνεπάγεται για τη χώρα αύξηση του εθνικού πλούτου, παραγωγή τεχνογνωσίας και καινοτομιών, αφθονία και ποικιλία προϊόντων και υπηρεσιών και φυσικά δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης.

Ενώ η σχετική συζήτηση είναι έντονη, ο όρος «επιχειρηματικότητα» δεν έχει λάβει ένα ακριβές περιεχόμενο κοινά αποδεκτό. Αυτό σχετίζεται κύρια με το γεγονός ότι ο επιχειρηματίας, ο οποίος κατά κύριο λόγο την ασκεί, ανάλογα με τον τρόπο που δρα, το είδος και το μέγεθος της επιχείρησης που ιδρύει και τα μέσα που διαθέτει ενσωματώνει πολλές και διαφορετικές δραστηριότητες έτσι ώστε να είναι δύσκολο να δοθεί το πλήρες περιεχόμενο του ρόλου του.

¹³ <http://www.businessdictionary.com/definition/entrepreneurship.html>

Το φαινόμενο της επιχειρηματικότητας είναι πολυδιάστατο αφού, για παράδειγμα, η εκμετάλλευση των ευκαιριών σημαίνει να ενεργεί ο επιχειρηματίας διαφορετικά από τους άλλους.

Με την επιχειρηματικότητα ο άνθρωπος επιχειρεί, δηλαδή, προσπαθεί να κάνει κάτι καινούργιο, χωρίς βεβαιότητα για το τελικό αποτέλεσμα της προσπάθειας. Σε αυτή τη διαδικασία ο επιχειρηματίας εκτελεί πολύ χρήσιμες και αναντικατάστατες λειτουργίες για τον εαυτό του και για την επιχείρηση.

Με τον όρο επιχειρηματικότητα εννοούμε την δραστηριοποίηση και την ικανότητα που έχει ένα άτομο, μεμονωμένα ή στο πλαίσιο ενός οργανισμού, να αναγνωρίζει τις ευκαιρίες και να τις εκμεταλλεύεται προκειμένου να επιτύχει προστιθέμενη αξία ή να έχει οικονομικό όφελος. Παρατηρούμε λοιπόν ότι στην καρδιά της έννοιας της επιχειρηματικότητας βρίσκεται η δημιουργία ή αναγνώριση της ευκαιρίας, καθώς και η θέληση του ατόμου να κυνηγήσει αυτήν την ευκαιρία, πολλές φορές ανεξάρτητα από τους πόρους που έχει στη διάθεση του.

Η θετική σχέση μεταξύ επιχειρηματικότητας και ανάπτυξης συνδέεται συχνά με τις έννοιες της παραγωγικότητας και της καινοτομίας. Σ' αυτά τα υποδείγματα ο επιχειρηματίας αντιλαμβάνεται ότι στην αγορά υπάρχει ευκαιρία για κέρδος είτε λόγω της εισαγωγής ενός νέου προϊόντος/υπηρεσίας είτε μιας καινοτόμου διαδικασίας. Επιπλέον προτείνεται ότι η επιχειρηματικότητα οδηγεί τις λιγότερο παραγωγικές επιχειρήσεις εκτός αγοράς γρηγορότερα. Η σχέση εξάλλου της καινοτομίας με την ανάπτυξη (innovation-driven growth) είναι πιο σαφής και εμπειρικά θεμελιωμένη. Ωστόσο, στην ανάλυση αυτή υπάρχουν δύο άρρητες παραδοχές: 1. ότι μπορούν να βρεθούν μηχανισμοί που να ενισχύουν την «παραγωγική» επιχειρηματικότητα έναντι της προσοδοθηρίας (rent-seeking) και 2. ότι οι συνθήκες στην οικονομία είναι τέτοιες που προκρίνουν την επιχειρηματικότητα ευκαιρίας (opportunity entrepreneurship) έναντι της επιχειρηματικότητας ανάγκης (necessity entrepreneurship). Η μὲν επιχειρηματικότητα ευκαιρίας σχετίζεται με την καινοτομία και έχει θετική επίδραση στην ανάπτυξη, δεν ισχύει όμως το ίδιο και για την επιχειρηματικότητα ανάγκης η οποία αναπτύσσεται σε περιόδους ανεργίας και χαμηλών οικονομικών επιδόσεων για να καλύψει την αδυναμία εύρεσης μισθωτής απασχόλησης. Το οικονομικό περιβάλλον επομένως (επίπεδο ανάπτυξης, θεσμοί, νομική προστασία, χρηματοπιστωτικό σύστημα κλπ.) αποτελεί αντίστροφα σημαντικό προσδιοριστικό

παράγοντα της επιχειρηματικότητας και άρα καθιστά τη σχέση αιτιότητας μεταξύ των δύο μεγεθών αμφίδρομη.¹⁴

2.2 ΠΩΣ Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΥΜΒΑΛΕΙ ΘΕΤΙΚΑ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Η πραγματικότητα είναι πολύ περίπλοκη και δεν περιορίζεται μόνο στην δημιουργία καινούργιων επιχειρήσεων που δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας.

Για την δημιουργία μιας νέας επιχείρησης μπορεί να απαιτηθούν πολλές φορές μεγάλες γραφειοκρατικές διαδικασίες αλλά και επιπρόσθετα η ίδια η οικονομία να μην προσφέρει τόσες πολλές ευκαιρίες ανάπτυξης της.

Πρέπει αρχικά να γίνει διάκριση μεταξύ της «επιχειρηματικότητας ανάγκης», η οποία προκύπτει από το να θέλει κάποιος να γίνει επιχειρηματίας , επειδή δεν έχει κάτι καλύτερο να κάνει , από την έννοια « ευκαιρία για επιχειρηματικότητα », που είναι μια επιλογή για να ξεκινήσει κάποιος μια νέα επιχείρηση που να βασίζεται στην αντίληψη ότι υπάρχει κάτι αξιόπιστο που να χαρακτηρίζεται ως επιχειρηματική ευκαιρία.

Μέσα από διάφορες έρευνες¹⁵ που έχουν γίνει έχει διαπιστωθεί ότι με το να γίνει κάποιος επιχειρηματίας λόγω ανάγκης δεν έχει καμιά επίδραση στην οικονομική ανάπτυξη ενώ η αξιοποίηση των επιχειρηματικών ευκαιριών έχει μια πολύ θετική και σημαντική κατάληξη σε μια οικονομία.¹⁶

2.3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Η οικονομική ανάπτυξης μπορεί να διακριθεί σε τρεις μεγάλες φάσεις .

Στην πρώτη φάση , η οικονομία περιστρέφεται γύρω από την παραγωγή γεωργικών προϊόντων και στην πολύ μικρή βιομηχανία.

¹⁴ Έλενα Παπαδοπούλου – Οικονομολόγος <http://mahitotekmirio.wordpress.com/2008/10/04/03-15/>

¹⁵ Global Entrepreneurship Monitor (GEM) project

¹⁶ A. J. Acs and A.Varga, “Agglomeration, Entrepreneurship and Technological Change.” *Small Business Economics*, 2005.

Στο δεύτερο στάδιο , η οικονομία μετατοπίζεται από την πολύ μικρή βιομηχανία προς τη μαζική παραγωγή .

Στο τρίτο στάδιο , με την αύξηση του πλούτου, η οικονομία μετατοπίζεται προς τις υπηρεσίες¹⁷ . Το πρώτο στάδιο χαρακτηρίζεται από υψηλά ποσοστά εργαζομένων ως αυτό - εργοδοτούμενων σε μη γεωργικές εργασίες.

Η δεύτερη φάση χαρακτηρίζεται από μείωση των ποσοστών αυτό - απασχόλησης . Υπάρχουν αρκετοί λόγοι η επιχειρηματική δραστηριότητα να μειωθεί , καθώς οι οικονομίες γίνονται πιο αναπτυγμένες¹⁸ .

Όσο μια οικονομία μεγαλώνει και βελτιώνεται, τόσο μεγαλύτερα γίνονται και τα μεγέθη των επιχειρήσεων και τόσο περισσότερο εργατικό δυναμικό οδηγείται προς αυτές τις επιχειρήσεις για να εργαστούν.

Με άλλα λόγια , το εργατικό δυναμικό μιας χώρας βρίσκει ότι μπορεί να κερδίσει περισσότερα χρήματα αν εργαστεί στην επιχείρηση κάποιου άλλου και όχι στην δική του επιχείρηση . Σε αυτά τα μοντέλα της οικονομικής ανάπτυξης , αυξάνεται το μετοχικό κεφάλαιο των επιχειρήσεων.

Σε αυτό το μοντέλο η σχέση μεταξύ επιχειρηματικής δραστηριότητας και την οικονομική ανάπτυξη θα είναι αρνητική . Δηλαδή, καθώς η οικονομία αναπτύσσεται όλο και περισσότερο, θα βρίσκουμε όλο και λιγότερους ανθρώπους που να επιδιώκουν την επιχειρηματική δραστηριοποίηση τους.

Υπάρχουν και άλλες ερμηνείες για το γιατί η επιχειρηματική δραστηριότητα μπορεί να μειωθεί παρά την ανάπτυξη της οικονομίας μιας χώρας.

¹⁷ M. Syrquin, "Patterns of Structural Change." In *Handbook of Development Economics*, edited by H. Chenery and T.N. Srinivasan, 203-273. (Amsterdam / New York: North-Holland., 1988)

¹⁸ S. Kuznets, *Modern Economic Growth*. (New Haven: Yale University Press, 1966). Kuznets observed the tendency for the self-employment rate to decline with economic development. See also T. Schultz, "Education Investment and Returns." In *Handbook of Development Economics*, edited by H. Chenery and T.N. Srinivasan, 543-630. (Amsterdam / New York: North-Holland, 1988).

Οι θετικές εξελίξεις στην υποδομή της οικονομίας, όπως για παράδειγμα οι μεταφορές και οι τηλεπικοινωνίες πιθανόν να αυξήσουν τα πλεονεκτήματα των μεγαλύτερων εταιρειών εις βάρος των μικρότερων επιχειρήσεων. Οι βελτιώσεις στον τομέα των μεταφορών και τηλεπικοινωνιών μπορούν να καταστήσουν φθηνότερη τη διανομή των αγαθών και των υπηρεσιών σε ευρύτερες περιοχές. Για παράδειγμα τα καλύτερα συστήματα διανομής επιτρέπουν στις επιχειρήσεις να λειτουργούν μεγαλύτερες μονάδες παραγωγής που μπορούν να χρησιμεύσουν για άλλες μεγαλύτερες αγορές.

Το τρίτο στάδιο χαρακτηρίζεται από την αύξηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας . Έχει υπάρξει μια τάση στην οικονομική δραστηριότητα , που παρουσιάστηκε σε όλες σχεδόν τις ανεπτυγμένες βιομηχανικές χώρες ότι πλέον απομακρύνονται από τις μικρές επιχειρήσεις και κινούνται προς μεγαλύτερες επιχειρήσεις.

Υπάρχουν τρεις λόγοι για τους οποίους η επιχειρηματική δραστηριότητα αυξάνεται στο τελικό στάδιο της οικονομικής δραστηριότητας . Πρώτον , το τρίτο στάδιο χαρακτηρίζεται από μείωση του μεριδίου της μεταποίησης στην οικονομία.

Σχεδόν σε όλες τις οικονομίες παρουσιάζεται μείωση του μεριδίου των κατασκευών τα τελευταία τριάντα χρόνια.

Οι επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών είναι μικρότερες κατά μέσο όρο σε σχέση με επιχειρήσεις που παρασκευάζουν ή μεταποιούν οτιδήποτε. Ως εκ τούτου , το σύνολο της οικονομίας κατά μέσο όρο μπορεί να μειωθεί. Περαιτέρω, επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών παρέχουν περισσότερες ευκαιρίες για την επιχειρηματικότητα . Αυτό φαίνεται στην περίπτωση των ΗΠΑ , καθώς και σε αρκετές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της Γερμανίας και της Σουηδίας.

Βελτιώσεις που έγιναν στον τομέα της τεχνολογίας όπως οι τηλεπικοινωνίες μπορεί να αυξήσουν τις αποδόσεις για την επιχειρηματικότητα . Τόσο το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο οι προσωπικοί υπολογιστές , το διαδίκτυο είναι λιγότερο δαπανηρές και λιγότερο χρονοβόρες.¹⁹

Θα περίμενε κανείς ότι σε οικονομίες που βρίσκονται σε ένα χαμηλό στάδιο οικονομικής ανάπτυξης , η επιχειρηματική δραστηριότητα θα σχετιζόταν αρνητικά με την οικονομική ανάπτυξη δεδομένου ότι οι περισσότεροι άνθρωποι θα προσπαθούν να κινηθούν από την αυτό - απασχόληση στην μισθωτή απασχόληση.

Σε ανεπτυγμένες οικονομίες θα περιμέναμε την επιχειρηματική δραστηριότητα να σχετίζεται θετικά με την οικονομική ανάπτυξη καθώς οι άνθρωποι μεταβαίνουν από τη μισθωτή εργασία στην επιχειρηματική δραστηριότητα.

Χώρες όπως η Ουγκάντα , το Περού και Ισημερινός είναι οι χώρες με υψηλά επίπεδα της επιχειρηματικής δραστηριότητας , αλλά με πολύ χαμηλά επίπεδα ανά κατά κεφαλήν εισοδήματα. Οι χώρες με πολύ χαμηλότερα επίπεδα επιχειρηματικής δραστηριότητας (για παράδειγμα, Βραζιλία και την Αργεντινή) φαίνεται να έχουν υψηλότερα επίπεδα του κατά κεφαλήν εισοδήματος και κινούνται προς τα χαμηλότερα επίπεδα της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Ο μέσος όρος αντιπροσωπεύει ένα σύνολο χωρών που φαίνεται να έχουν μεταβεί από ένα επίπεδο μεσαίου εισοδήματος σε ένα επίπεδο με υψηλότερο εισόδημα και περεταίρω μερικές να έχουν αυξανόμενα επίπεδα της επιχειρηματικής δραστηριότητας . Χώρες με υψηλά εισοδήματα, όπως η Γερμανία, η Γαλλία, το Βέλγιο, η Ιταλία και η Φινλανδία έχουν σχετικά χαμηλά επίπεδα επιχειρηματικής δραστηριότητας. Δύο ακραία παραδείγματα είναι η Ιαπωνία, με ένα από τα χαμηλότερα επίπεδα επιχειρηματικής δραστηριότητας και οι ΗΠΑ, με ένα από τα υψηλότερα επίπεδα επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Η επιχειρηματική δραστηριότητα δεν προκαλείται πάντα από τα ίδια κίνητρα. Η επιχειρηματικότητα που προκύπτει λόγω κάποιας ευκαιρίας αντιπροσωπεύει τον εθελοντικό χαρακτήρα της συμμετοχής σε μια επιχειρηματική δραστηριότητα και της επιχειρηματικότητας

¹⁹ D.W. Jorgenson, 2001, "Information Technology and the U.S. Economy," *American Economic Review*, 91 (1): 1-32.

ανάγκης που αντανακλά την αντίληψη του ατόμου ότι τέτοιες ενέργειες αποτελούν την καλύτερη διαθέσιμη επιλογή για απασχόλησης .

2.4 ΠΟΙΕΣ ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΑΝΑΓΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΠΟΥ ΠΡΟΚΥΠΤΕΙ ΛΟΓΩ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ

Η απάντηση εξαρτάται σαφώς από το τι εννοούμε με την επιχειρηματικότητα . Αν κάποιος αυτοαπασχολείται , είτε στον τομέα της γεωργίας ή σε πολύ μικρής κλίμακας βιομηχανία , στη συνέχεια, στις περισσότερες περιπτώσεις, η επιχειρηματικότητα δεν θα οδηγήσει σε οικονομική ανάπτυξη , διότι δεν υπάρχει μηχανισμός για να συνδέσει τη δραστηριότητα με την ανάπτυξη.

Στην πραγματικότητα , η αυτοαπασχόληση μειώνεται καθώς οι οικονομίες γίνονται πιο αναπτυγμένες . Μόνο όταν οι οικονομίες είναι σε θέση να απομακρύνουν τους ανθρώπους από την αυτοαπασχόληση βλέπουμε μια αύξηση της ανάπτυξης .

Όταν ο καταμερισμός της εργασίας αυξάνεται , έτσι έχουμε την οικονομική ανάπτυξη . Η αναλογία «επιχειρηματικότητας ευκαιρίας» και «επιχειρηματικότητας ανάγκης» αποτελεί βασικό δείκτη της οικονομικής ανάπτυξης . Όσο περισσότερος πληθυσμός εμπλέκεται σε «Επιχειρηματικότητα ευκαιρίας» και καθώς όλο και περισσότεροι άνθρωποι εγκαταλείπουν την «επιχειρηματικότητας ανάγκης» (αυτοαπασχόληση) ,τόσο περισσότερο βλέπουμε την άνοδο της οικονομικής ανάπτυξης.

Παραδοσιακές αναλύσεις της οικονομικής ανάπτυξης τείνουν να επικεντρωθούν στις μεγάλες επιχειρήσεις και παραμελούν τις μικρές νεοσύστατες επιχειρήσεις που συμβάλλουν στη συνολική οικονομία.²⁰

Για τις μεγάλες επιχειρήσεις, η δυνατότητα τους να επηρεάσουν την εθνική οικονομική ανάπτυξη επηρεάζεται από γενικούς όρους των επιχειρήσεων, ειδικά για κάθε χώρα.²¹

²⁰ Z. Acs, D. Audretsch, P. Braunerhjelm and B. Carlsson, 2004, "The Missing Link: The Knowledge Filter and Entrepreneurship in Endogenous Growth." Discussion Paper, Center for Economic Policy Research, London

²¹ International Institute for Management Development, *The World Competitiveness Yearbook: 2004*, (Lausanne, Switzerland, 2004)

Αυτές οι εταιρείες επηρεάζουν την οικονομική ανάπτυξης κυρίως μέσω της κατασκευής νέων εγκαταστάσεων , η οποία με τη σειρά της δημιουργεί ευκαιρίες απασχόλησης.

Επιπλέον, όταν ένα παλιό εργοστάσιο αντικατασταθεί, οι νέες τεχνολογίες που εφαρμόζονται στα νέα εργοστάσια, έχουν ως αποτέλεσμα την αύξηση της παραγωγικότητας. Οι νέες εγκαταστάσεις επηρεάζουν θετικά την εθνική οικονομία.²²

Για τους υποψήφιους επιχειρηματίες, η απόφαση για το αν θα ξεκινήσει μια επιχείρηση επηρεάζεται από πρόσθετα χαρακτηριστικά μέσα στο υπάρχον επιχειρηματικό περιβάλλον. Αυτά θα μπορούσαμε να τα χαρακτηρίσουμε ως επιχειρηματικό πλαίσιο.

Οι όροι περιλαμβάνουν την ικανότητα μιας χώρας για την δημιουργία νέων επιχειρήσεων , σε συνδυασμό με τις δεξιότητες και τα κίνητρα εκείνων που επιθυμούν να δημιουργήσουν μια επιχείρηση για τον εαυτό τους .

Όταν συνδυάζονται με επιτυχία, αυτές οι συνθήκες θα οδηγήσουν με τη σειρά τους στην αύξηση την καινοτομία και τον ανταγωνισμό εντός της αγοράς. Στο τέλος το αποτέλεσμα θα είναι μια θετική επίδραση στην ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας. Η σχέση μεταξύ της επιχειρηματικότητας, επιχειρήσεων και οικονομικής ανάπτυξης είναι Αλληλένδετη.

Η Οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας εξαρτάται από την επιτυχημένη επιχειρηματικότητα σε συνδυασμό με την δυναμική των υφιστάμενων εταιρειών. Ο αριθμός των νεοσύστατων επιχειρήσεων μειώνονται, καθώς αυξάνεται ο αριθμός των ανθρώπων που βρίσκουν σταθερή απασχόληση .

Οι επιχειρηματίες σε χώρες με διαφορετικά επίπεδα κατά κεφαλήν εισοδήματος αντιμετωπίζουν διαφορετικές προκλήσεις. Οι πολιτικές και οι όποιες άλλες ευνοϊκές συνθήκες για την επιχειρηματικότητα σε μια χώρα (ή περιοχή) μπορεί να μην είναι αποτελεσματικές ή ευνοϊκές σε άλλη χώρα.

²² The major generators of employment growth are both new plants and new firms with each creating about one half of net new employment in any given year. Z. Acs, and C. Armington, 2004, "Employment Growth and Entrepreneurial Activity in Cities," *Regional Studies* 38 (8): 911-927.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 – ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

3.1. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Το ερώτημα που τίθεται είναι εάν η αύξηση των φόρων αποτελεί αποτρεπτικό παράγοντα για τις επιχειρήσεις. Η αύξηση των φόρων και γενικότερα οι ψηλές φορολογίες έχουν αρνητικό αποτέλεσμα στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας.

Είναι γεγονός ότι το φορολογικό πλαίσιο και σύστημα επηρεάζει γενικά την ανάπτυξη μιας επιχείρησης. Για παράδειγμα επηρεάζει την σύσταση των νέων επιχειρήσεων, την προσφορά θέσεων εργασίας, το χρηματοοικονομικό πλαίσιο και γενικότερα προβληματίζει και επηρεάζει την απόφαση για σύσταση μιας νέας επιχείρησης.

Μια πολύ βασική αρχή αναφορικά με τις φορολογίες γενικότερα είναι ότι η φορολόγηση πρέπει να προάγει την ανάπτυξη ή τουλάχιστον να την εμποδίζει το λιγότερο δυνατό. Και αυτό διότι η καινοτομία έχει διαφανεί ότι είναι η κινητήρια δύναμη για την μακροπρόθεσμη ανάπτυξη και επειδή η καινοτομία συνήθως υπάρχει όπου υπάρχουν και δραστήριες επιχειρήσεις, θα πρέπει να λαμβάνεται και αυτό υπόψη στην εφαρμογή της πιο πάνω βασικής αρχής.

Σύμφωνα με την έκθεση για τον Διεθνή Ανταγωνισμό για το 2010 – 2011, οι φορολογικοί κανονισμοί και τα φορολογικά ποσοστά ήταν μέσα στους τέσσερεις κύριους λόγους που οι επιχειρήσεις δεν αναπτύσσονται στις Ευρωπαϊκές χώρες. Για παράδειγμα οι φορολογικοί κανονισμοί ήταν οι προβληματικοί παράγοντες για τους οποίους δεν υπήρξε επιχειρηματική ανάπτυξη στην Γερμανία και τα φορολογικά ποσοστά οι προβληματικοί παράγοντες για τους οποίους δεν υπήρξε επιχειρηματική ανάπτυξη στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Μια μελέτη των μακροοικονομικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η αύξηση στη φορολογία εμποδίζει την επιθυμία για επιχειρηματική ανάπτυξη.

Τα εμπειρικά αποτελέσματα έχουν δείξει ότι εάν υπάρξει μείωση στο ρυθμό αύξησης των φορολογιών, τότε το έδαφος θα είναι πιο πρόσφορο για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων.

Η προοδευτικότητα του φόρου αποθαρρύνει τις επιχειρήσεις με υψηλά εισοδήματα, ενώ φαίνεται να ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις όπου το εισόδημα είναι χαμηλό κατά μέσο όρο.²³ Σύμφωνα με μελέτες που είχαν ως επίκεντρο τις Η.Π.Α.,²⁴ έχουν αναφερθεί αρνητικές επιπτώσεις από την προοδευτικότητα των φόρων σε σχέση με την επιχειρηματική δραστηριότητα.

Μια μείωση στην φορολογική προοδευτικότητα εντός του εύρους των υψηλών εισοδημάτων θα έχει θετική και σημαντική επίδραση στην επιχειρηματικότητα.²⁵

Η φορολόγηση είναι μόνο μια από τις παραμέτρους που ένα άτομο λαμβάνει υπόψη κατά την απόφαση του να δραστηριοποιηθεί επιχειρηματικά. Αν, για παράδειγμα, μια χώρα εισάγει ένα χαμηλό ενιαίο φόρο για όλες τις μορφές εισοδήματος (προσωπικό, εμπορικό, κεφαλαιουχικό κλπ) αλλά διατηρεί ένα παρεμβατικό ρυθμιστικό πλαίσιο, ή εάν η νέα φορολογική πολιτική μπορεί να αλλάξει ανά πάσα στιγμή, τότε ο επιχειρηματίας ίσως να επιλέξει όπως επενδύσει σε τομείς που είναι λιγότερο ευαίσθητοι στις δημοσιονομικές αλλαγές ή κανονισμούς (ή ίσως να αφήσει την συγκεκριμένη χώρα για μια πιο προβλέψιμη). Επίσης οι επιχειρηματίες λαμβάνουν υπόψη τους το φορολογικό πλαίσιο στην ολότητά του όμως, τείνουν στο να εστιάζουν στους φορολογικούς συντελεστές και συχνά αποκλειστικά στον προσωπικό φόρο εισοδήματος ή στους εταιρικούς φορολογικούς συντελεστές.²⁶

Ωστόσο, ο επιχειρηματίας συγκρίνει το νομικό καθεστώς και είναι πιθανόν να επιλέξει να αφήσει το καθεστώς του αυτό-εργοδοτούμενου ως φυσικό πρόσωπο και να εγγράψει την επιχείρησή του εάν η σύγκριση μεταξύ του εταιρικού και του προσωπικού φόρου εισοδήματος το κάνει να είναι πιο ελκυστικό. Αυτό φαίνεται ξεκάθαρα και στην Κύπρο αφού ο ενιαίος φορολογικός συντελεστής των εταιρειών οδηγεί στη σύσταση νομικών προσώπων από τους

²³ Gentry WM, Hubbard RG (2000) Tax policy and entry into entrepreneurship. *Am Econ Rev* 90(2):283 –287

²⁴ Bruce D. (2000) "Effects of the United States tax system on transitions into self-employment". *Labour Economincs*, pages 545-574

²⁵ Bruce D. and M. Mohsin (2006). Tax policy and entrepreneurship. *Small business economy* pages 409-425

²⁶ Institute for research in economic and fiscal issues, Tax structure and entrepreneurship pages 21-24

επιχειρηματίες οι οποίοι δεν προτιμούν να δραστηριοποιούνται ως φυσικά πρόσωπα όπου υπάρχει προοδευτικότητα στο φόρο ανάλογα με τα εισοδήματά τους.

Μετά τις πρόσφατες οικονομικές και χρηματοπιστωτικές κρίσεις και τους συναφείς κινδύνους για την απασχόληση, οι κυβερνήσεις έχουν επιλέξει την τροποποίηση της φορολογικής δομής με την εισαγωγή νέων φόρων ή την αύξηση των οριακών φορολογικών συντελεστών αντί της μείωσης των κρατικών δαπανών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 – Η ΕΥΚΟΛΙΑ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

4.1. Η ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Μια εταιρεία η οποία θα συσταθεί στην Κύπρο μπορεί να είναι είτε ιδιωτική εταιρεία η οποία θα συσταθεί από ένα ή περισσότερα άτομα είτε δημόσια εταιρεία η οποία θα συσταθεί από επτά ή περισσότερα άτομα τα οποία θα συνεργάζονται για ένα νόμιμο σκοπό και θα ιδρύσουν μια εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, υπογράφοντας το Καταστατικό και Ιδρυτικό της εταιρείας σύμφωνα με τον νόμο που διέπει την ίδρυση και σύσταση των Κυπριακών εταιρειών.

Τα κύρια έγγραφα για την ίδρυση μιας εταιρείας είναι το Καταστατικό και Ιδρυτικό της Έγγραφο στο οποίο αναφέρονται οι δραστηριότητες που θα έχει η εταιρεία και τις αρχές που θα την διέπουν. Δεν υπάρχει κατώτατο εκδιδόμενο και καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο για μια ιδιωτική εταιρεία, όμως συνήθως το μετοχικό κεφάλαιο μιας εταιρείας είναι τουλάχιστον €1,000.²⁷

Κάθε εταιρεία πρέπει να έχει ένα γραμματέα, διευθυντή και διεύθυνση εγγεγραμμένου γραφείου στην Κύπρο και θα πρέπει να χρησιμοποιεί κυπριακή διεύθυνση για τις δραστηριότητές της. Παρόλο που δεν είναι προϋπόθεση, η συνήθης τακτική είναι η πλειονότητα των διευθυντών να είναι κάτοικοι Κύπρου.

4.2 ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Κάθε εταιρεία που συστήνεται στην Κυπριακή Δημοκρατία είναι υποχρεωμένη να διατηρεί λογιστικά βιβλία και να ετοιμάζει ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις. Σύμφωνα με την φορολογική νομοθεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας, κάθε εταιρεία είναι υποχρεωμένη να υποβάλλει ετήσια δήλωση φόρου εισοδήματος. Υπάρχει επίσης, υποχρέωση από την εταιρεία να ετοιμάσει και να υποβάλει, στον Έφορο Εταιρειών, ετήσιες οικονομικές καταστάσεις στην Ελληνική γλώσσα. Συνήθως οι μεταφράσεις για τις εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην

²⁷ <http://www.deloitte.com/assets/Dcom-Cyprus/Local%20Assets/Documents/PDF/Cyprus%20International%20Tax%20and%20Business%20Environment%202013.pdf>

Κύπρο και χρησιμοποιούν άλλη γλώσσα εκτός της Ελληνικής γίνονται από τους συμβούλους τους στην Κύπρο με σχεδόν μηδαμινό κόστος.²⁸

²⁸

<http://www.deloitte.com/assets/DcomCyprus/Local%20Assets/Documents/PDF/Cyprus%20International%20Tax%20and%20Business%20Environment%202013.pdf>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 – ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

5.1 ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ένα σημαντικός παράγοντας που πρέπει να μελετήσει ένας επιχειρηματίας ή μια εταιρεία πριν προχωρήσει σε κάποια επένδυση ή δραστηριότητα στην Κύπρο, είναι σίγουρα η δομή του πολιτικού συστήματος και η πολιτική σταθερότητα. Ένα Κράτος με σωστή δομή και ελέγχους δημιουργεί το αίσθημα της εμπιστοσύνης και της ασφάλειας.

Η εμπιστοσύνη και η ασφάλεια που ένας επενδυτής θα έχει σε μια χώρα που προτίθεται να επενδύσει είναι μια σημαντική παράμετρος έτσι ώστε να πάρει την απόφαση να μεταφέρει τις δραστηριότητες του στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Παρακάτω θα γίνει ανάλυση για το πώς το Κυπριακό Κράτος είναι δομημένο και πως αυτό συμβάλει στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και γιατί κάποιος επενδυτής πρέπει να λάβει υπόψη το πολιτικό αυτό σύστημα.

5.2 ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ

Η εκτελεστική εξουσία ασκείται από τον Πρόεδρο και το υπουργικό συμβούλιο το οποίο διορίζεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας με την εκλογή στο αξίωμα του.

Κάθε υπουργός αναλαμβάνει το χαρτοφυλάκιο του υπουργείου του και είναι υπεύθυνος για την εφαρμογή των νόμων που σχετίζονται με τις αρμοδιότητες του Υπουργείου του καθώς και με την διοίκηση και την οργάνωση των υπηρεσιών που υπάγονται στο Υπουργείο του.

Τα υπουργικά χαρτοφυλάκια χωρίζονται ως εξής : Υπουργείο Άμυνας, Υπουργείο Γεωργίας, φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως, Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, Υπουργείο Εξωτερικών, Υπουργείο Εργασία και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Υπουργείο Εσωτερικών, Υπουργείο Οικονομικών, Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων και Υπουργείο Υγείας.

5.3 ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων είναι το μόνο νομοθετικό σώμα της Κυπριακής Δημοκρατίας η οποία απαρτίζεται σήμερα από 56 βουλευτές. Η Βουλή των Αντιπροσώπων είναι το σώμα αυτό το οποίο ψηφίζει τους νόμους που διέπουν το Κράτος.

Η εκτελεστική εξουσία αν και ανεξάρτητη από την Νομοθετική εξουσία είναι καλό όπως διαθέτει κοινοβουλευτική πλειοψηφία έτσι ώστε να μην αντιμετωπίζει δυσκολίες στην προώθηση νομοσχεδίων της.

Φυσικά στη Κύπρο η μη ύπαρξη κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας δεν σημαίνει αυτόματα και την πτώση της εκάστοτε Κυβέρνησης, πράγμα που από την οπτική γωνία ενός επιχειρηματία διασφαλίζει την σταθερότητα του πολιτικού συστήματος και την ανεξαρτησία των θεσμών. Μπορεί να μην ακούγεται πολύ δημοκρατικό, όμως μπορεί να αποτελέσει επιχείρημα σταθερότητας πολιτικής και μη εξάρτησης από μικροπολιτικές συμπεριφορές.

Αυτό κάνει τον επιχειρηματία να νιώθει πιο βέβαιος για το ποιες πολιτικές έχει να αντιμετωπίσει με το που αναπτύσσεται στην Κύπρο. Για παράδειγμα μπορεί να γνωρίζει τουλάχιστο για μια πενταετία ότι π.χ ο φόρος για της εταιρείες με βάση της διακηρυγμένες θέσεις μιας κυβέρνησης θα είναι σίγουρα σε ένα σταθερό φορολογικό συντελεστή. Αντίθετα εάν δεν υπήρχε αυτή η σταθερότητα και βεβαιότητα θα ήταν πιο διστακτικός κάποιος να αναπτύξει επιχειρηματικές δραστηριότητες στη χώρα αυτή.

5.4 ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ

Το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας ορίζει την Δικαστική εξουσία ως μια ανεξάρτητη εξουσία ξεχωριστή από τις δυο πιο πάνω.

Το Ανώτατο Δικαστήριο είναι το ανώτατο δευτεροβάθμιο δικαστήριο στη Δημοκρατία. Αποτελείται από 13 δικαστές, ένας από τους οποίους είναι ο Πρόεδρος. Το Ανώτατο Δικαστήριο είναι το τελικό δικαστήριο εκδίκασης εφέσεων της Δημοκρατίας. Περιβάλλεται επίσης με τη

δικαιοδοσία να κρίνει τη συνταγματικότητα νόμων, κανόνων και κανονισμών και έχει αποκλειστική αναθεωρητική δικαιοδοσία και αρμοδιότητα να ελέγχει τη νομιμότητα διοικητικών εκτελεστικών πράξεων, αποφάσεων ή παραλείψεων από την άσκηση εκτελεστικής ή διοικητικής εξουσίας. Επιπλέον, περιβάλλεται με πρωτόδικη αποκλειστική δικαιοδοσία να εκδίδει εντάλματα γνωστά στο αγγλικό δίκαιο ως προνομιακά εντάλματα· δηλαδή εντάλματα της μορφής Habeas Corpus, Mandamus, Certiorari, Quo Warranto και Prohibition. Ένας νόμος μπορεί να αναθέτει στο Ανώτατο Δικαστήριο πρωτόδικη αποκλειστική δικαιοδοσία σε κάποιο συγκεκριμένο νομικό πεδίο και μια τέτοια δικαιοδοσία έχει δοθεί στο Ανώτατο Δικαστήριο σε υποθέσεις ναυτοδικείου. Το Ανώτατο Δικαστήριο, λειτουργώντας ως Εκλογοδικείο, διαθέτει την εξουσία να ακροάται και να αποφαινεται επί αιτήσεων που αφορούν την ερμηνεία και την εφαρμογή της εκλογικής νομοθεσίας της Δημοκρατίας.

Ένας νόμος μπορεί να αναθέτει στο Ανώτατο Δικαστήριο πρωτόδικη αποκλειστική δικαιοδοσία σε κάποιο συγκεκριμένο νομικό πεδίο και μια τέτοια δικαιοδοσία έχει ανατεθεί στο Ανώτατο Δικαστήριο σε υποθέσεις ναυτοδικείου.

Πρωτοδικεία

Τα κυριότερα Πρωτοδικεία είναι τα Επαρχιακά Δικαστήρια που λειτουργούν σε κάθε επαρχία της Δημοκρατίας με εξαίρεση τις κατεχόμενες περιοχές· στελεχώνονται από Επαρχιακούς Δικαστές, Ανώτερους Επαρχιακούς Δικαστές και Προέδρους Επαρχιακών Δικαστηρίων. Τα άλλα πρωτόδικα δικαστήρια είναι: τα Κακουργιοδικεία, το Στρατοδικείο, το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών, τα Δικαστήρια Ελέγχου Ενοικιάσεων και τα Οικογενειακά Δικαστήρια.²⁹

Η όλη δομή της δικαιοσύνης στην Κύπρο, παρά τα όποια διοικητικά της προβλήματα, σίγουρα μπορεί να εγγυηθεί την σωστή εφαρμογή των νόμων και να διασφαλίσει το αίσθημα δικαίου τόσο των πολιτών της Δημοκρατίας, αλλά και των επενδυτών οι οποίοι ενδιαφέρονται να επενδύσουν στην Κύπρο.

Η όποια διαφορά προκύψει στις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες θα βρίσκει σίγουρα τον πιο πάνω μηχανισμό για να επιλυθεί.

²⁹ http://www.peri-kyprou.com/per_i_kyprou/per_i_kyprou.html

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 - Η ΚΥΠΡΟΣ ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Η Κύπρος με την ένταξη της στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αναβαθμίσει την θέση της στο διεθνές πολιτικό και οικονομικό σκηνικό. Η Ένταξη στην Ε.Ε, εναρμόνισε την κυπριακή νομοθεσία με το κοινοτικό κεκτημένο.

Η ένταξη στην Ε.Ε δημιουργεί τεράστιες ευκαιρίες για τα κυπριακά προϊόντα και υπηρεσίες που προσφέρει η Κύπρος, συμβάλλοντας έτσι στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στο νησί, δίνοντας παράλληλα και ακόμα καλύτερες ευκαιρίες για νέες επιχειρήσεις.

Βασικά συστατικά που δημιουργούν τις ευκαιρίες για ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στην Κύπρο, αποτελούν οι τέσσερις βασικές ελευθερίες που κατοχυρώνει η ένταξη της Κύπρου στην Ενιαία Αγορά. Αυτές είναι η ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων, κεφαλαίων, εμπορευμάτων και υπηρεσιών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι ελευθερίες αυτές προσφέρουν στις επιχειρήσεις ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον, γεμάτο διάφορα κίνητρα και προτερήματα τα οποία συμβάλουν στην αποτελεσματικότητα και στο κέρδος των επιχειρήσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 – ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η Κυπριακή Δημοκρατία μπορεί να προσφέρει τις δυνατότητες σε διάφορες εταιρείες να επωφεληθούν από το ευνοϊκό φορολογικό σύστημα και το επιχειρηματικό περιβάλλον που προσφέρει. Τέτοιες εταιρείες μπορούν να αποτελέσουν διάφορες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, οι εμπορικές εταιρείες επενδύσεων, οι ναυτιλιακές εταιρείες, οι εταιρείες εξόρυξης πετρελαίου και φυσικού αερίου καθώς επίσης και κυπριακές εταιρείες διαχείρισης κεφαλαίων.

Μια εταιρεία που αποφασίζει να δραστηριοποιηθεί ή να μεταφέρει την έδρα της στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας αναπόφευκτα πρέπει να γνωρίζει ότι το φορολογικό καθεστώς και περιβάλλον που επικρατεί στη χώρα επηρεάζει άμεσα και σε τεράστιο βαθμό τα τελικά οικονομικά της αποτελέσματα και εν τέλει και την επιτυχία της.

Η Κύπρος, έχει ξεχωρίσει τα τελευταία χρόνια τα τελευταία χρόνια ως η χώρα με το πιο ελκυστικό ευρωπαϊκό φορολογικό καθεστώς. Έχει ξεχωρίσει για στην σταθερότητα των φορολογικών της νομοθεσιών πράγμα που μειώνει σημαντικά το ρίσκο που αναλαμβάνει μια επιχείρηση όταν επενδύει στη Κύπρο, για την συνέπεια στην ερμηνεία των φορολογικών νομοθεσιών της αλλά κυρίως για τους χαμηλούς φορολογικούς συντελεστές της. Τα πιο πάνω δείχνουν ότι το κυπριακό φορολογικό σύστημα σε συνδυασμό με την υποδομή της χώρας, το άριστα ειδικευμένο δυναμικό της και τη συμμετοχή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, έχει αναδείξει την Κύπρο ως το σύγχρονο διεθνές επιχειρηματικό κέντρο που είναι σήμερα.

Περαιτέρω η Κυπριακή Δημοκρατία έχει υπογράψει συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας με μεγάλο αριθμό Κρατών συμπεριλαμβανομένων χωρών όπως της βορείου Αμερικής, της Δυτικής και Ανατολικής Ευρώπης καθώς επίσης και με αναδυόμενες αγορές όπως είναι η Κίνα, η Ινδία και η Ρωσία. Γενικά οι περισσότερες συμβάσεις προνοούν για μειωμένη ή μηδενική παρακράτηση φόρου και από τα μερίσματα, τους τόκους και τα δικαιώματα που πληρώνονται από την συμβαλλόμενη χώρα και για την αποφυγή διπλής φορολογίας στην περίπτωση που ένας

κάτοικος σε μια από τις δύο συμβαλλόμενες χώρες αποκομίζει εισόδημα από την άλλη συμβαλλόμενη χώρα.³⁰

³⁰ [http://www.deloitte.com/assets/Dcom-Cyprus/Local%20Assets/Documents/cy\(el\)_InternationalTaxAndBusinessEnvironment_200510.pdf](http://www.deloitte.com/assets/Dcom-Cyprus/Local%20Assets/Documents/cy(el)_InternationalTaxAndBusinessEnvironment_200510.pdf)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 – ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΦΟΡΟΣ

Μια εταιρεία με έδρα την Κύπρο, φορολογείται στην Κυπριακή Δημοκρατία. Το εάν μια εταιρεία είναι «κάτοικος» Κύπρου εξαρτάται εάν τα εγγεγραμμένα της γραφεία και η διοίκηση της εταιρείας βρίσκονται και ασκούνται στην Δημοκρατία. Η εγγραφή της εταιρείας από μόνη της δεν είναι αρκετή για να την καταστήσει απευθείας «κάτοικο» Κύπρου.

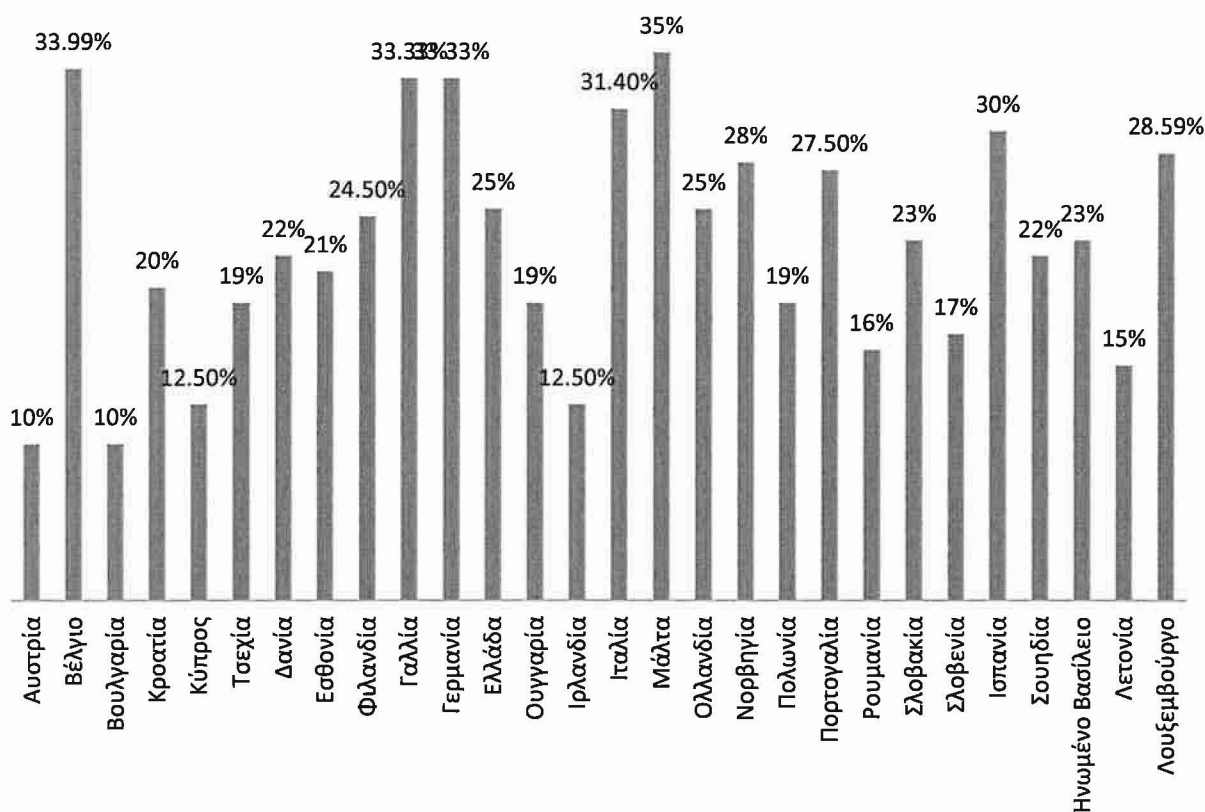
Μια εταιρεία με έδρα την Κύπρο θα φορολογηθεί πάνω στο συνολικό της εισόδημα της από όποια χώρα και αν προκύπτει αυτό, ενώ μια εταιρεία η οποία δεν έχει έδρα την Κύπρο, θα φορολογηθεί μόνο αναφορικά με τα κέρδη που προκύπτουν από την μόνιμη εγκατάσταση στην Κύπρο.

Ο φορολογικός συντελεστής του 12,5% αποτελεί ένα σταθερό φορολογικό συντελεστή για όλες τις εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο και ταυτόχρονα αποτελεί ένα από τους πιο χαμηλούς συντελεστές εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τόσο τα πιο πάνω όσο και σε συνδυασμό με την γεωστρατηγική θέση της Κύπρου, την καθιστούν ένα ελκυστικό επενδυτικό προορισμό για πολλές εταιρείες οι οποίες θέλουν να εκμεταλλευτούν την απευθείας πρόσβαση που τους προσφέρει στις αγορές της Ευρώπης, την Μέσης Ανατολής και της Αφρικής.

Εταιρικός Φόρος Κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

■ Εταιρικός Φόρος %

Πίνακας 2³¹

Όπως φαίνεται και στο πιο πάνω συγκριτικό πίνακα η Κύπρος διαθέτει ένας από τους πιο χαμηλούς εταιρικούς φορολογικούς συντελεστές (12,5%) μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό φυσικά δίνει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε σχέση με τις άλλες χώρες.

Το φορολογικό περιβάλλον αυτό ευνοεί την κάθοδο διαφόρων εταιρειών στο νησί οι οποίες εκμεταλλεύονται τον χαμηλό αυτό φορολογικό συντελεστή έτσι ώστε να δραστηριοποιηθούν εδώ επιχειρηματικά.

³¹ http://en.wikipedia.org/wiki/Tax_rates_of_Europe

Η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας σε ένα Κράτος έχει να κάνει πάντα με την αντίληψη των πραγματικών επιχειρηματικών ευκαιριών μέσα στο περιβάλλον που υπάρχει. Το φορολογικό αυτό περιβάλλον με τους πολύ χαμηλούς εταιρικούς φόρους σε συνδυασμό με την αντίληψη από τον επιχειρηματία της ευκαιρίας αυτής, οδηγεί στην επιτυχία μια επιχειρηματικής κίνησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9 – ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΠΟΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΟΙ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

9.1 ΕΞΟΔΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΟΥ ΑΦΑΙΡΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΠΟΣΟ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΥΠΟΛΟΓΙΖΕΤΑΙ Ο ΦΟΡΟΣ

Έξοδα τα οποία προκύπτουν αποκλειστικά από την απόκτηση και συγκέντρωση των εισοδημάτων τα οποία μπορούν να αποδειχθούν αφαιρούνται από το ποσό το οποίο θα φορολογηθεί.

Για παράδειγμα τέτοια έξοδα μπορούν να θεωρηθούν εισφορές σε αναγνωρισμένες φιλανθρωπικές οργανώσεις, η πληρωμές των εργοδοτών στις κοινωνικές ασφάλισεις καθώς και κάτω από συγκεκριμένες προϋποθέσεις, έξοδα διασκέδασης για σκοπούς της εταιρείας. Επίσης κάθε ποσό που δαπανήθηκε είτε για την επισκευή οικημάτων, μηχανημάτων, εγκαταστάσεων και μεταφορικών μέσων, είτε για την ανανέωση, επισκευή ή μετατροπή οποιουδήποτε εργαλείου, σκεύους ή άλλου αντικειμένου, χρησιμοποιούμενων για την κτήση του εισοδήματος.³²

Ακόμα για παράδειγμα οι εταιρείες ανάπτυξης γης όταν πωλούν ακίνητα, το κόστος ανέγερσης της εκάστοτε κατοικίας, όταν θα έρθει η ώρα του υπολογισμού του φόρου κεφαλαιουχικών κερδών, δικαιούνται μείωσης του φορολογητέου εισοδήματος, αφού από το συνολικό ποσό που εισπράττουν ως τίμημα για την πώληση της κατοικίας, το κόστος ανέγερσης δεν συνυπολογίζεται στον υπολογισμό του φόρου που πρέπει να πληρώσουν.

9.2 ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΖΗΜΙΑΣ³³

Μια πολύ θετική πρόνοια που αποσκοπεί ουσιαστικά στην παροχή κινήτρων σε εταιρείες έτσι ώστε να έρθουν να αναπτύξουν επιχειρηματικές δραστηριότητες στην Κύπρο αποτελεί η δυνατότητα συμψηφισμού και μεταφορά ζημιάς.

³² Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμος του 2002 (118(I)/2002) αρ. 9

³³ Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμος του 2002 (118(I)/2002) αρ. 13

Όποια φορολογική ζημιά που προκύπτει κατά τη διάρκεια του φορολογικού έτους , από τη στιγμή που δεν μπορεί να συμψηφιστεί με άλλα εισοδήματα, μπορεί να μεταφερθεί και να συμψηφιστεί με τα φορολογικά κέρδη των επόμενων χρόνων χωρίς περιορισμούς. Αυτά ισχύουν μόνο για τις φορολογικές ζημιές από το 1997 και μετά.

Περαιτέρω σε περιπτώσεις εταιρειών που ανήκουν στα ίδια συγκροτήματα εταιρειών, μπορεί να γίνει συμψηφισμός ζημιών μιας εταιρείας με τα κέρδη του ίδιου έτους εταιρείας που ανήκει όμως στο ίδιο συγκρότημα και επίσης είναι φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου.

Ο νόμος στο άρθρο 13 (8) προνοεί ότι μια εταιρεία είναι μέλος του ίδιου συγκροτήματος αν είναι εξαρτημένη κατά 75 τοις εκατόν από την άλλη ή η κάθε μια ξεχωριστά είναι 75 τοις εκατόν εξαρτημένη τρίτης εταιρείας.

9.3 ΦΟΡΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΩΝ ΚΕΡΔΩΝ

Ο φόρος κεφαλαιουχικών κερδών επιβάλλεται στο κέρδος που προκύπτει από την διάθεση ακίνητης ιδιοκτησίας τόσο από φυσικά πρόσωπα όσο και από νομικά πρόσωπα οι οποίοι κατέχουν τέτοια ακίνητης ιδιοκτησίας.

Το ποσοστό του φόρου είναι 20 τοις εκατόν πάνω στο κέρδος που προκύπτει από την εν λόγω πώληση. Σημαντικός παράγοντας στον υπολογισμό του κέρδους το οποίο φορολογείται ή της ζημιάς που δεν φορολογείται έχει να διαδραματίσει ο πληθωρισμός τόσο κατά την ημερομηνία απόκτησης της εν λόγω ακίνητης ιδιοκτησίας όσο και ο πληθωρισμός κατά την ημερομηνία πώλησης της εν λόγω ακίνητης ιδιοκτησίας. Για παράδειγμα εάν είχα αγοράσει την δεκαετία του 90' ένα ακίνητο 100000 ευρώ και σήμερα το πουλώ 110000 ευρώ, αυτό δεν σημαίνει ότι παρουσίασα κέρδος και έτσι συνεπακόλουθα δεν θα πληρώσω ούτε φόρο κεφαλαιουχικών κερδών.

Οι τιμές του πληθωρισμού βρίσκονται αναρτημένες στην ιστοσελίδα του φόρου ([http://www.mof.gov.cy/mof/ird/ird.nsf/All/06F603D5370EB13FC225735A00330B39/\\$file/GR](http://www.mof.gov.cy/mof/ird/ird.nsf/All/06F603D5370EB13FC225735A00330B39/$file/GR))

%20Inflation03.pdf) και έτσι ο κάθε επενδυτής μπορεί να υπολογίσει εύκολα εάν με βάσει τον πληθωρισμό, τις τιμές αγοράς και πώλησης, θα πληρώσει κάποια φορολογία.

Από τον πιο πάνω φόρο εξαιρούνται οι μεταβιβάσεις ακινήτων δυνάμει δωρεάς, δυνάμει κληρονομιάς, δωρεές στη κυβέρνηση και σε φιλανθρωπικά ιδρύματα.

Παράδειγμα υπολογισμού του Φόρου Κεφαλαιουχικών Κερδών:

	€
Τιμή διάθεσης στις 31 Δεκεμβρίου 2002	137.000
Κόστος αγοράς την 1 ^η Ιανουαρίου 1988	(65.000)
Πληθωρισμός 1 ^η Ιανουαρίου 1988 μέχρι 31 ^η Δεκεμβρίου 2002 €65.000 @ 72,19%	(46.924)
Κεφαλαιουχικό κέρδος	25.076

Στο πιο πάνω παράδειγμα η φορολογία υπολογίζεται στο 20 τοις εκατόν του Κεφαλαιουχικού κέρδους, δηλαδή €5.015 =

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10 – ΦΟΡΟΣ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ (Φ.Π.Α)³⁴

Φόρος Προστιθέμενης Αξίας, ως ένας γενικός φόρος, επιβάλλεται στην παροχή τόσο αγαθών όσο και υπηρεσιών στην Κύπρο καθώς επίσης και στις εξαγωγές προϊόντων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς επίσης και στην εισαγωγή προϊόντων στην Κύπρο με εξαίρεση κάποια αγαθά. Ο Φ.Π.Α υπολογίζεται σε συνάρτηση με την αξία που προτίθεται στα αγαθά ή τις υπηρεσίες σε κάθε στάδιο της παραγωγής και της αλυσίδας διανομής.

Κάθε επιχείρηση με κύκλο εργασιών περισσότερο από €15,600, για τους τελευταίους δώδεκα μήνες ή εταιρεία που υπολογίζει ότι θα έχει κύκλο εργασιών μεγαλύτερο από €15,600 στις επόμενες τριάντα μέρες πρέπει να εγγραφεί στο μητρώο Φόρου Προστιθέμενης Αξίας.

Είναι επίσης υποχρεωτικό να εγγράφονται στο μητρώο Φόρου Προστιθέμενης Αξίας επιχειρήσεις οι οποίες χρησιμοποιούν αγαθά από άλλες χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα οποία αγαθά υπερβαίνουν το ποσό των €10,251.61 καθ' όλη την διάρκεια ενός ημερολογιακού χρόνου.

Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α) βαρύνει τον καταναλωτή ως ποσοστό επί της τελικής τιμής του προϊόντος ή της υπηρεσίας. Αυτή τελική τιμή είναι το άθροισμα των αξιών που προστίθενται σε κάθε στάδιο παραγωγής και διανομής. Ο προμηθευτής των αγαθών ή των υπηρεσιών (ο υποκείμενος στον φόρο) καταβάλλει στην εθνική φορολογική αρχή τον Φ.Π.Α. που έχει εισπράξει για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες αφού εκπέσει τον Φ.Π.Α. που κατέβαλε στους προμηθευτές του.³⁵

10.1 ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΥΠΟΚΕΙΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΦΟΡΟ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ(Φ.Π.Α.)

Υποκείμενος στον φόρο είναι το πρόσωπο που ασκεί «κατά τρόπο ανεξάρτητο» και σε οποιονδήποτε τρόπο, οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από τον επιδιωκόμενο σκοπό και τα

³⁴ Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμος του 2000 (95(I)/2000)

³⁵ [http://www.mof.gov.cy/mof/VAT/VAT.nsf/75c6cb6d2bd7822ec225775e002c0e25/A772336CE35E63014225777C00449706/\\$file/%CE%95%CE%B9%CF%83%CE%B1%CE%B3%CF%89%CE%B3%CE%AE.pdf](http://www.mof.gov.cy/mof/VAT/VAT.nsf/75c6cb6d2bd7822ec225775e002c0e25/A772336CE35E63014225777C00449706/$file/%CE%95%CE%B9%CF%83%CE%B1%CE%B3%CF%89%CE%B3%CE%AE.pdf)

αποτελέσματα της δραστηριότητας αυτής. Ως οικονομική δραστηριότητα θεωρείται κάθε δραστηριότητα του παραγωγού, του εμπόρου ή του παρέχοντος υπηρεσίες, περιλαμβανομένων και των δραστηριοτήτων καθώς και των δραστηριοτήτων εξόρυξης, των αγροτικών δραστηριοτήτων καθώς και των δραστηριοτήτων των ελεύθερων επαγγελματιών. Δεν θεωρείται ότι ασκούν ανεξάρτητη δραστηριότητα οι μισθωτοί και λοιπά πρόσωπα εφόσον συνδέονται με τον εργοδότη τους με σύμβαση εργασίας ή με οποιαδήποτε άλλη νομική σχέση που δημιουργεί δεσμούς εξάρτησης.³⁶

Το πρόστιμο για καθυστερημένη εγγραφή στην υπηρεσία φόρου προστιθέμενης αξίας ισούται με 85 ευρώ για κάθε μήνα καθυστέρησης και το πρόστιμο για καθυστερημένη καταχώρηση της κατάστασης Φ.Π.Α ισούται με το ποσό των 51 ευρώ για κάθε κατάσταση.

Επίσης πρόστιμο 10 τοις εκατόν επιβάλλεται στο οφειλόμενο ποσό καθώς και 5 τοις εκατόν τόκο τον χρόνο μέχρι τελείας εξόφλησης.

Κατά την 1^η Ιανουαρίου του 2010 έγιναν σημαντικές αλλαγές στο νομοθετικό πλαίσιο που αφορά τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Κύπρου, συμπεριλαμβανομένης, αναφορικά με την φορολόγηση υπηρεσιών από επιχειρήσεις οι οποίες έχουν έδρα δύο διαφορετικές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για φορολόγηση υπηρεσιών προς καταναλωτές και για τη διαδικασία επιστροφής Φ.Π.Α ο οποίος πληρώθηκε σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.³⁷

10.2 ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΦΟΡΟΥ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ

Ο βασικός φορολογικός συντελεστής είναι 18 τοις εκατόν και από τις 13/01/2014 λόγω των μέτρων εξυγίανσης της οικονομίας, θα ανέλθει στο 19 τοις εκατόν.

³⁶

[http://www.mof.gov.cy/mof/VAT/VAT.nsf/75c6cb6d2bd7822ec225775e002c0e25/A772336CE35E63014225777C00449706/\\$file/%CE%95%CE%B9%CF%83%CE%B1%CE%B3%CF%89%CE%B3%CE%AE.pdf](http://www.mof.gov.cy/mof/VAT/VAT.nsf/75c6cb6d2bd7822ec225775e002c0e25/A772336CE35E63014225777C00449706/$file/%CE%95%CE%B9%CF%83%CE%B1%CE%B3%CF%89%CE%B3%CE%AE.pdf)

³⁷ (2012), *Cyprus Law Digest – The Ultimate Legal Guide to investing in Cyprus* page 302, Α' Έκδοση, Ελλάδα - Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη

Υπάρχουν πρόνοιες στο νόμο «περί φόρου προστιθέμενης αξίας του 2000» για μηδενικούς συντελεστές Φ. Π. Α (0%) . Το άρθρο 25³⁸ του «περί φόρου προστιθέμενης αξίας του 2000» με παραπομπή στο παράρτημα έξι (6) του ίδιου νόμου καθορίζει τα προϊόντα και τις υπηρεσίες οι οποίες υπόκεινται σε **μηδενικό συντελεστή (0%)** φόρου προστιθέμενης αξίας τα οποία συνοπτικά είναι τα αγαθά τα οποία εξάγονται σε μη χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης , οι ενδοκοινοτικές παραδόσεις αγαθών, η μεταποίηση εμπορευμάτων στην Κύπρο για λογαριασμό κάποιου άλλου στο εξωτερικό υπό την προϋπόθεση ότι όταν τελειώσει η μεταποίησης θα εξαχθούν σε χώρα εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η μεταφορά εμπορευμάτων από την Κύπρο με προορισμό εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, η ενοικίαση αεροσκαφών και πλοίων, η προμήθεια ορισμένων κατηγοριών φαρμάκων και εμβολίων για την ιατρική και κτηνιατρική χρήση.

Φορολογικός **συντελεστής πέντε τοις εκατόν (5%)** με βάση το άρθρο 18³⁹ του περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμου του 2000 ο οποίος παραπέμπει στο παράρτημα πέντε (5) του ίδιου νόμου, καθορίζει τα αγαθά και τις υπηρεσίες που υπόκεινται σε αυτόν τον μειωμένο φορολογικό συντελεστή.⁴⁰ Μερικά εξ αυτών είναι οι υπηρεσίες γραφείων κηδειών και παράδοση φέρετρων, οι υπηρεσίες ανακύκλωσης σκυβάλων και αποκομιδής αυτών, προμήθειες λιπασμάτων, ζωοτροφών, σπόρων, ζώων, τα βιβλία και οι εφημερίδες, συστατικά παρασκευής τροφίμων, προμήθεια φαρμάκων, προμήθεια ποτών (εκτός αλκοολούχα και αναψυκτικά - 18%) και άλλα σύμφωνα με το παράρτημα πέντε (5) του νόμου.

Περαιτέρω υπάρχει και ο μειωμένος φορολογικός **συντελεστής του 8 τοις εκατόν (8%)** τον οποίο προβλέπει το άρθρο 18 Α του περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμου του 2000⁴¹ το οποίο παραπέμπει και αυτό με την σειρά του στο παράρτημα δώδεκα (12) του ίδιου νόμου το οποίο προσδιορίζει τα αγαθά και τις υπηρεσίες που είναι μέρος αυτής της κατηγορίας. Οι υπηρεσίες ταξί, οι διαμονές σε ξενοδοχεία και οι υπηρεσίες εστιατορίου και οι προμήθεια οινοπνευματωδών ποτών και αναψυκτικών σε αυτά τα υποστατικά είναι στην κατηγορία του μειωμένου συντελεστή οκτώ τοις εκατόν (8%).

³⁸ Ο περί φόρου προστιθέμενης αξίας νόμου του 2000 – άρθρο 25

³⁹ Ο περί Φόρου προστιθέμενης αξίας νόμου του 2000 – άρθρο 18

⁴⁰ Υπηρεσία Φ.Π.Α., n.d., *Συντελεστές Φ.Π.Α.*, [Online],

<<http://www.mof.gov.cy/mof/vat/vat.nsf/045b83bba5cb0899c22571fe0028d1c6/0368b9a1a0636e33c22572970022c562?OpenDocument>> Accessed on 30/08/2013

⁴¹ Ο περί φόρου προστιθέμενης Αξίας Νόμου του 2000 – άρθρο 18Α

Το Φορολογικό Σύστημα της Κύπρου συνοπτικά παρέχει μεγάλα πλεονεκτήματα σε όσους θέλουν να δραστηριοποιηθούν στην Κύπριο αφού παρέχεται ευνοϊκό φορολογικό καθεστώς το οποίο δεν αντιστρατεύεται του νόμους και κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αξιοσημείωτο είναι και το δίκτυο συμβάσεων αποφυγής διπλής φορολογίας που έχει υπογράψει η Κυπριακή Δημοκρατία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11 – ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΓΙΑ ΑΠΟΦΥΓΗ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Το κάθε Κράτος ασκώντας τα δικαιώματά του να επιβάλλει φόρους και δασμούς, ρυθμίζει την δημοσιονομική του πολιτική όχι μόνο για τους πολίτες του αλλά και για τα πρόσωπα που δεν είναι πολίτες του, οι οποίοι κερδίζουν εισοδήματα στο έδαφος του περιστασιακά ή σε μόνιμη βάση.

Έτσι κάθε Κράτος είναι ελεύθερο να καθιερώσει το δικό του φορολογικό σύστημα, ώστε να καθορίσει του φόρους που συνθέτουν το εν λόγω σύστημα.

Η διπλή φορολογία γενικά ορίζεται ως η επιβολή παρόμοιων φορολογικών επιβαρύνσεων σε τουλάχιστον δύο χώρες και αφορούν το ίδιο φορολογούμενο φυσικό ή νομικό πρόσωπο σε σχέση με την ίδια επιχειρηματική δραστηριότητα και την ίδια φορολογική περίοδο.⁴²

Η πιο πάνω περιγραφόμενη κατάσταση μπορεί να συμβεί εάν μια χώρα επιβάλλει φορολογίες με βάση για παράδειγμα την υπηκοότητα του φορολογουμένου, ενώ και μια δεύτερη χώρα θεωρεί ότι πρέπει να τον φορολογήσει λόγω του ότι εκεί βρίσκεται η πηγή των εισοδημάτων του με αποτέλεσμα ουσιαστικά να φορολογείται για τις ίδιες επιχειρηματικές του δραστηριότητες δύο φορές.

Μια άλλη πιθανή περίπτωση όπου μπορεί να προκύψει διπλή φορολογία είναι στην περίπτωση που και οι δύο χώρες θεωρούν ότι είτε ένας συγκεκριμένος φορολογούμενος είναι κάτοικος τους ή το εισόδημα του προκύπτει από δραστηριότητες εντός της χώρας τους.⁴³

Είναι γενικά αποδεκτό ότι ένα από τα πιο εξόφθαλμα εμπόδια όσον αφορά τις επενδύσεις είναι η διπλή φορολόγηση που αφορά το εισόδημα που προκύπτει από το εξωτερικό.⁴⁴

⁴² OECD. *Harmful Tax Competition: A Global Issue*. Paris: Organisation for Economic Co-operation and Development, 1998.

⁴³ Doernberg, R. L. *International Taxation in a Nutshell*. St. Paul, MN: Thomson West, 2004

⁴⁴ Egger, P., M. Larch, M. Pfaffermayr, and H. Winner. "The Impact of Endogenous Tax Treaties on Foreign Direct Investment: Theory and Evidence." *Canadian Journal of Economics*, 39, 2006, 901-931.

Ένας από τους πιο βασικούς παράγοντες για τους οποίους τα Κράτη υπογράφουν συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολογίας, είναι η ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας και των διεθνών επενδύσεων αλλά παράλληλα και για την αποφυγή της φοροδιαφυγής.

Επιπρόσθετα άλλες ρυθμίσεις, μέθοδοι υπολογισμού και ορισμοί εναρμονίζονται σε μια φορολογική συμφωνία, μετριάζοντας έτσι την αβεβαιότητα που αντιμετωπίζει ένας επενδυτής όταν ασχολείται με ξένα φορολογικά συστήματα και μειώνει την διοικητική προσπάθεια να προσαρμοστεί σε νέα φορολογικά δεδομένα.

Ακόμα και αν οι φορολογικές συμφωνίες δεν είναι ένα επαρκές μέτρο, ωστόσο βοηθούν στην αποφυγή ενός αρνητικού φορολογικού ανταγωνισμού μεταξύ των διάφορων χωρών.⁴⁵

Οι συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολογίας εδραιώνουν μια μόνιμη ρύθμιση απέναντι στους κανόνες της αγοράς, και είναι ένας τρόπος για να ελέγχεται το εισόδημα που προκύπτει σε χώρες με πολύ ευνοϊκό φορολογικό καθεστώς.⁴⁶

Οι συμφωνίες αποφυγής Διπλής Φορολογίας που έχει υπογράψει η Κυπριακή Δημοκρατία μπορούν να αποτελέσουν σημαντικό κίνητρο για μια εταιρεία η οποία ενδιαφέρεται να επενδύσει στην Κύπρο και να ιδρύσει εν τέλει νομικό πρόσωπο. Οι συμφωνίες αυτές, ως κανόνες διεθνούς δικαίου έχουν υπέρτερη τυπική ισχύ⁴⁷ σε σχέση με τις εσωτερικές φορολογικές νομοθεσίες με αποτέλεσμα να τις υποκαθιστούν. Αποτελούν έτσι χρήσιμο εργαλείο για τον φορολογικό προγραμματισμό μιας εταιρείας που θέλει να δραστηριοποιηθεί επιχειρηματικά στην Κύπρο.⁴⁸ Η Κύπρος έχει συνάψει μεγάλο αριθμό συμβάσεων αποφυγής διπλής φορολογίας με πολλά άλλα Κράτη.

Το ουσιαστικό όφελος που αποκομίζουν οι εταιρείες και οι επενδυτές από τις πιο πάνω συμφωνίες είναι να μην φορολογούνται δύο φορές τα εισοδήματα τους τα οποία απέκτησαν σε

⁴⁵ Toumi, M. "Anti-avoidance and Harmful Tax Competition: From Unilateral to Multilateral Strategies?" in *The International Taxation System*, edited by A. Lymer, and J. Hasseldine. Boston: Kluwer, 2006, 83–104

⁴⁶ OECD. *Harmful Tax Competition: A Global Issue*. Paris: Organisation for Economic Co-operation and Development, 1998.

⁴⁷ Dagan, T. "The Tax Treaties Myth." *New York University Journal of International Law and Politics*, 32, 2000, 939–996

⁴⁸ Reese, P. D. "United States Tax Treaty Policy Toward Developing Countries." *UCLA Law Review*, 35, 1987, 369–397

κάποια από τις χώρες που είναι συμβαλλόμενο μέρος με την Κυπριακή Δημοκρατία. Παράλληλα η ύπαρξη των συμφωνιών αυτών σε συνδυασμό με τον πολύ χαμηλό εταιρικό φόρο που αναλύσαμε πιο πάνω αποτελούν ένα πολύ καλό συστατικό το οποίο μπορεί να πετύχει έναν άριστο φορολογικό προγραμματισμό των εταιρειών.

Η διπλή φορολογία αποθαρρύνει γενικά το διεθνές εμπόριο. Ένας επιχειρηματίας είναι σε καλύτερη θέση φυσικά όταν υφίσταται τις φορολογίες μόνο μιας χώρας παρά πολλών άλλων. Όμως στις μέρες μας η εμπορική πραγματικότητα είναι διαφορετική.

Λόγω του ότι όμως το οικονομικό περιβάλλον που έχουμε σήμερα έχει λιγότερα σύνορα παρά στο παρελθόν, και επειδή η σύγχρονη τάση που επικρατεί είναι οι χώρες να πιστεύουν στα οφέλη του διεθνούς εμπορίου, θα πρέπει να δίνουν ένα πιο ευνοϊκό περιβάλλον για το διασυνοριακό εμπόριο.

Η Κύπρος έχει συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολογίας με δεκάδες χώρες . Ειδικότερα , οι συνθήκες με το Ανατολικό μπλοκ έχουν φέρει στην Κύπρο υπεράκτιες εταιρείες, ένα σημαντικό πλεονέκτημα σε σχέση με άλλες χώρες , κυρίως λόγω της μείωσης των επιπτώσεων των παρακρατούμενων φόρων επί της διανομής των κερδών.

Στην περίπτωση των συνθηκών της με το Ηνωμένο Βασίλειο, τις ΗΠΑ, την Γαλλία, Γερμανία και Καναδά ωστόσο, υπάρχει μια περιοριστική ρήτρα η οποία δεν αποδέχεται τα οφέλη των μειωμένων συντελεστών για υπεράκτιες εταιρείες που είναι στην Κύπρο. Παρ' όλα αυτά, σε ορισμένες περιπτώσεις προβλέπουν σημαντικά φορολογικά πλεονεκτήματα. Έτσι, παρότι με το Ηνωμένο Βασίλειο και την Γαλλία αποκλείουν υπεράκτιες εταιρείες από το να επωφεληθούν από την χαμηλή παρακράτηση φόρων που εφαρμόζονται στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Γαλλία σε μερίσματα και τόκους, οι συνθήκες αυτές εξακολουθούν να έχουν πλεονεκτήματα για τις υπεράκτιες εταιρείες, κυρίως στο πλαίσιο των επιχειρήσεων και όπως και για τα άτομα .

Ο κύριος στόχος αυτών των συμβάσεων είναι η αποφυγή διπλής φορολογίας πάνω στο εισόδημα το οποίο αποκτάται σε οποιαδήποτε από τις χώρες που η Κύπρος έχει συμβληθεί.

Οι συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας, από κοινού με άλλα φορολογικά πλεονεκτήματα, αποτρέπουν την επιβολή διπλής φορολογίας και η φορολογική επιβάρυνση μπορεί να μειωθεί στα κατώτατα όρια.

Σύμφωνα με αυτές τις συμβάσεις, φορολογική πίστωση είναι συνήθως επιτρεπτή έναντι του φορολογικού ποσού που καταβλήθηκε στην χώρα που ο φορολογούμενος έχει την μόνιμη κατοικία του. Συνήθως, το αποτέλεσμα αυτών των συμφωνιών είναι ότι ο φορολογούμενος δεν πληρώνει παραπάνω από το ανώτατο των δυο ποσοστών. Εντούτοις η ύπαρξη αυτών των συμφωνιών σε συνδυασμό με το χαμηλό Εταιρικό φόρο της Κύπρου προσφέρει απίστευτες πιθανότητες για φορολογικό προγραμματισμό εταιρειών μέσω Κύπρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12 – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΝΕΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Εταιρείες μπορούν να συσταθούν στη Κύπρο με πολύ απλές διοικητικές διαδικασίες, αφού η πολιτική του Κράτους εστιάζεται στο να δίνονται συνεχώς κίνητρα για την μετατροπή της Κύπρου σε ένα διεθνές επιχειρηματικό κέντρο.

Η εγγραφή ενός νομικού προσώπου στην Κύπρο, μπορεί να έχει την μορφή εταιρείας (ιδιωτικής ή δημόσιας), συνεταιρισμού, εμπορικής επωνυμίας και άλλων νομικών οντοτήτων.

Αρμόδιο όργανο το οποίο εξετάζει αιτήσεις εγγραφής εταιρειών στην Κύπρο είναι ο Έφορος Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη οι οποίες πρέπει υποχρεωτικά να γίνουν από κάποιο δικηγόρο.

Οι διαδικασίες σύστασης μιας εταιρείας είναι σχετικά σύντομες και απλές χωρίς γραφειοκρατικά προβλήματα.

Αρχικά πρέπει οι ενδιαφερόμενοι να υποβάλουν αίτηση για έγκριση του ονόματος της εταιρείας έτσι ώστε να μην υπάρχει κάποια συνωνυμία. Η διαδικασία αυτή απαιτεί με την φυσιολογική πορεία των πραγμάτων ένα μήνα. Παρέχεται όμως η δυνατότητα να εξεταστεί η αίτηση με την διαδικασία της επίσπευσης εντός δύο εργάσιμων ημερών. Κατά την υποβολή της αίτησης καλό θα ήταν να υποβάλλονται δύο ή τρία ονόματα έτσι ώστε να γίνεται εύκολα άλλη επιλογή στην περίπτωση συνωνυμίας για να γίνεται εξοικονόμηση χρόνου και κόστους. Αναφορικά με το όνομα της εταιρείας υπάρχουν κάποιοι περιορισμοί στην υποβολή τους όπως το να μην είναι παρόμοιο με υφιστάμενη εταιρεία, να θεωρείται παραπλανητικό (π.χ αν το όνομα της εταιρείας με περιορισμένους πόρους να παραπέμπει σε εταιρεία με τεράστιες εμπορικές δραστηριότητες), υποδηλώνει μια βασιλική σχέση (π.χ περιλαμβάνει λέξεις όπως «King»), περιλαμβάνει μια από τις ακόλουθες λέξεις ...national, corporation, commonwealth, co-operative.

Αφού εξασφαλιστεί έγκριση του ονόματος της εταιρείας, ο νόμος απαιτεί την καταχώρηση των απαιτούμενων εγγράφων έτσι ώστε να εγγραφεί η εταιρεία στον «Έφορο Εταιρειών».

Σύμφωνα με τον Περί Εταιρειών Νόμο (ΚΕΦ.113) ⁴⁹ προβλέπονται δύο κατηγορίες εταιρειών.

Α. Η ιδιωτική εταιρεία που έχει ένα ή περισσότερα ιδρυτικά μέλη, και της οποίας ο αριθμός των μετόχων περιορίζεται στους πενήντα, δεν μπορεί να προσφέρει μετοχές στο κοινό και το δικαίωμα μεταβίβασης περιορίζεται

Β. Η Δημόσια Εταιρεία, (Λίμιτεδ) που απαιτεί τουλάχιστον επτά μέλη, της οποίας κύριο χαρακτηριστικό είναι η ικανότητα να απευθύνει πρόσκληση στο κοινό για εγγραφή για την αγορά μετοχών.

12.1 ΝΕΑ ΜΟΡΦΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ – ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ο στόχος της νέας αυτής εταιρικής μορφής είναι να επιτρέπεται στις εταιρείες που έχουν συσταθεί, σύμφωνα με το δίκαιο διαφορετικών κρατών-μελών, να συγχωνεύονται ή να δημιουργούν εταιρείες χαρτοφυλακίου και συγχρόνως για να επιτραπεί σε εταιρείες και άλλα νομικά πρόσωπα που ασκούν οικονομική δραστηριότητα και υπάγονται στο δίκαιο διαφορετικών κρατών-μελών να ιδρύουν κοινές θυγατρικές.

Το βασικότερο πλεονέκτημα της Ευρωπαϊκής Εταιρείας, που την καθιστά ελκυστική, είναι ότι δύναται να μεταφέρει οποτεδήποτε την έδρα της σε άλλο κράτος- μέλος της ΕΕ χωρίς καμία συνέπεια για την υπόστασή της.

Ακόμα, η Ευρωπαϊκή Εταιρεία μπορεί να προσφέρει στις εταιρείες που τη συνιστούν σημαντικά επιχειρηματικά πλεονεκτήματα όπως η φορολόγηση που διέπεται από το καθεστώς της χώρας όπου εδρεύει η εταιρεία, ενώ η έδρα της μπορεί να μετακινείται εντός της Ε.Ε, χωρίς να απαιτείται η διάλυση του νομικού προσώπου. Το διακριτικό SE δίπλα στην επωνυμία προσδίδει στο εταιρικό αυτό μόρφωμα μια ευρωπαϊκή διάσταση, γεγονός που μπορεί να αποδειχθεί πολύ προσοδοφόρο σε επίπεδο μάρκετινγκ και διαφήμισης της εταιρείας⁵⁰.

⁴⁹ Περί εταιρειών Νόμος (ΚΕΦ.113) (www.cylaw.org)

⁵⁰ CMS, The European Company Societas Europaea, September 2008, p.6

Η Ευρωπαϊκή Εταιρεία έχει την καταστατική της έδρα πάντοτε σε κράτος-μέλος της ΕΕ, στο ίδιο κράτος-μέλος με την κεντρική της διοίκηση σύμφωνα με τη θεωρία της πραγματικής έδρας⁵¹ την οποία υιοθετεί ο Κανονισμός. Η ειδοποιός διαφορά της Ευρωπαϊκής Εταιρείας σε σχέση με άλλα εταιρικά μορφώματα είναι ότι η καταστατική έδρα της μπορεί να μεταφερθεί σε άλλο κράτος-μέλος, χωρίς η μεταφορά αυτή να συνεπάγεται λύση της εταιρείας ή δημιουργία νέου νομικού προσώπου.

Η ίδρυση μιας Societas Europaea μπορεί να προέλθει από 2 υφιστάμενα νομικά πρόσωπα εδρεύοντα σε διαφορετικές χώρες μέλη της Ενώσεως, έχει εταιρικό κεφάλαιο 120.000 ευρώ, ενιαίο κεντρικό σύστημα διοίκησης, αποφεύγει τα πολυάριθμα διοικητικά συμβούλια των μητρικών και θυγατρικών εταιρειών, προβλέπει τη συμμετοχή των εργαζομένων στη διοίκηση της εταιρείας, και, φορολογικά διέπεται από το καθεστώς της χώρας όπου εδρεύει η εταιρεία, ενώ η έδρα αυτής μπορεί να μετακινείται εντός της ενώσεως, χωρίς να απαιτείται η διάλυση του νομικού προσώπου.

Πρόκειται δηλαδή για ένα υπερεθνικό νομικό πρόσωπο, το οποίο έχει προκύψει από δύο τουλάχιστον υφιστάμενα νομικά πρόσωπα και λειτουργεί σε δύο ή και περισσότερες χώρες μέλη και κατάρτιζε ενιαίους ισολογισμούς στην έδρα της εταιρείας, η οποία συνάμα δύναται να μεταβάλλεται με πρωτόγνωρη για τα Ευρωπαϊκά δεδομένα ευκολία.

Συνεπώς η Ευρωπαϊκή Εταιρεία αποτελεί, εκτός από το πρώτο ευρωπαϊκό εταιρικό μόρφωμα, και ένα όχημα που προσφέρει στις εταιρείες τη δυνατότητα να μεταφέρουν την έδρα τους σε άλλο κράτος-μέλος εντός της ΕΕ.

Η Ευρωπαϊκή Εταιρεία δεν είναι ένα εταιρικό μόρφωμα που είναι εύκολο να συσταθεί, κυρίως λόγω αυξημένου κόστους. Ωστόσο, η ευρωπαϊκή της εικόνα την καθιστά ιδιαίτερα ελκυστική, προκειμένου οι επιχειρήσεις να επεκταθούν στις αγορές άλλων κρατών-μελών, χωρίς να χρειάζεται απαραίτητα να ιδρύσουν θυγατρικές ή υποκαταστήματα στις αγορές αυτές και να ενισχύσουν τον διεθνικό τους χαρακτήρα.

⁵¹ Κατά την α) θεωρία της πραγματικής έδρας, το δικαίωμα που διέπει την ίδρυση και λειτουργία εταιρείας είναι το δικαίωμα όπου ασκείται η κεντρική της διοίκηση, ενώ β) κατά την θεωρία της καταστατικής έδρας, ισχύουν είναι το δικαίωμα του κράτους μέλους όπου η εταιρεία έχει την καταστατική της έδρα.

Σημαντικότερος παράγοντας που ευνοεί την Ευρωπαϊκή εταιρεία, είναι το φορολογικό καθεστώς που μπορεί να την διέπει. Οι εθνικές φορολογικές διαφοροποιήσεις οδηγούν αναπόφευκτα σε φυγή εταιρειών από Κράτη με ψηλούς φορολογικούς συντελεστές και τα οδηγούν σε Κράτη με μεγάλα φορολογικά πλεονεκτήματα όπως η Κύπρος.

Η Ευρωπαϊκή Εταιρεία οφείλει να υποβάλλει μόνο έναν ισολογισμό, ή αλλιώς κοινά αποτελέσματα χρήσης σε μία χώρα, εκεί όπου έχει την έδρα της. Εάν μάλιστα η χώρα αυτή τυγχάνει να έχει ευνοϊκότερες φορολογικές ρυθμίσεις, είναι επόμενο ότι ευνοείται το σύνολο της Ευρωπαϊκής εταιρείας, καθώς επίσης εάν σε μία ή περισσότερες χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται η Ευρωπαϊκή Εταιρεία εμφανίζονται ζημιές αυτές συγχωνεύονται με τα παρατηρούμενα κέρδη και μειώνουν τη φορολόγηση.⁵²

Είναι σαφές ότι τα κράτη με την ευνοϊκότερη φορολογική μεταχείριση αλλά και τη μικρότερη γραφειοκρατία είναι αυτά τα οποία επιλέγονται για την έδρα μίας Ευρωπαϊκής Εταιρείας. Η Κύπρος είναι μία χώρα που για τους λόγους αυτούς έχει ήδη σημαντικό συγκριτικά αριθμό συνεστημένων Ευρωπαϊκών Εταιρειών αφού και οι κρατικοί μηχανισμοί έχουν πλήρως εναρμονισθεί και εξοικειωθεί με την Ευρωπαϊκή Εταιρεία με αποτέλεσμα το νομικό αυτό πρόσωπο να μην είναι κάτι άγνωστο. Πέραν όμως του ευνοϊκού φορολογικού συντελεστή αλλά και των κρατικών μηχανισμών με την λιγότερη γραφειοκρατία, παράγοντες όπως η γλώσσα, ή η γεωγραφική θέση παίζουν ουσιαστικό ρόλο.

12.2 ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Πουθενά στο νόμο δεν καθορίζεται το κατώτερο ή ανώτατο μετοχικό κεφάλαιο που πρέπει μια εταιρεία να έχει.

Από την Κεντρική Τράπεζα μόνο προτείνεται το εγκεκριμένο μη καταβλητέο μετοχικό κεφάλαιο να είναι τουλάχιστον 1708 ευρώ το οποίο να μπορεί να διαιρείται σε 1000 μετοχές αξίας 1,71 ευρώ η κάθε μια.

⁵² Ευρωπαϊκό ερευνητικό κέντρο Max Planck Institute. Εφημερίδα Capital, άρθρο με τίτλο Επιχειρηματικό όπλο η "Ευρωπαϊκή Εταιρεία", 25/02/2011

Περαιτέρω δεν καθορίζεται πουθενά στο νόμο για ελάχιστο κεφάλαιο που πρέπει να έχει μια εταιρεία.

Η ευθύνη των μετόχων περιορίζεται στη συμμετοχή τους στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας.

12.3 ΙΔΡΥΤΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΟΧΟΙ

Υπάρχει δυνατότητα ο ιδρυτής και μοναδικός μέτοχος να είναι ένα μόνο άτομο, είτε φυσικό πρόσωπο.

Για παράδειγμα πολλές ελληνικές επιχειρήσεις έχουν συστήσει κυπριακές θυγατρικές εταιρείες με απώτερο σκοπό επενδύσεις στην Ανατολική Ευρώπη λόγω των φορολογικών πλεονεκτημάτων που δίνουν οι διάφορες συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας μεταξύ Κύπρου και των χωρών αυτών.

Ο εταιρικός νόμος της Κύπρου επιβάλλει όμως επιπλέον όρους αν ο αριθμός των μετόχων υπερβεί τους 50 και όταν οι μετοχές θα διατίθενται προς πώληση. Οι εταιρείες αυτές είναι όμως δημόσιες εταιρείες και όχι ιδιωτικές που είναι και η πλειοψηφία των εταιρειών που εγγράφονται ετήσια στην Κύπρο.

12.4 ΜΕΤΟΧΟΙ - ΑΝΩΝΥΜΙΑ

Ο νόμος απαιτεί τουλάχιστο ένα μέτοχο ο οποίος πρέπει να εκθέτει το πλήρες ονοματεπώνυμο του, την διεύθυνση του, την εθνικότητα του, το επάγγελμα του και το σύνολο των μετοχών που κατέχει.

Υπάρχουν όμως περιπτώσεις που κάποιος θέλει να κρατήσει την ανωνυμία του ως προς το ότι κατέχει κάποιες μετοχές σε μια εταιρεία. Οι μετοχές αυτές μέσω εμπιστεύματος μπορούν να κατέχονται, άνευ δικαιωμάτων, σε εμπιστευμα για τον πραγματικό δικαιούχο, μη μόνιμο κάτοικο Κύπρου. Απαιτείται για τον εμπιστευματοδόχο ειδική άδεια από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου για να κατέχει μετοχές σε εμπιστευμα εκ μέρους των πραγματικών δικαιούχων.

12.5 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΕΜΠΙΣΤΕΥΜΑΤΟΣ (TRUST)

Κάποιες φορές διάφοροι επιχειρηματίες ή νομικά πρόσωπα επιδιώκουν για τους δικούς τους επιχειρηματικούς λόγους να διατηρούν την ανωνυμία τους όταν μετέχουν σε κάποια επιχείρηση-εταιρεία. Ο νόμος όμως απαιτεί στις ιδιωτικές εταιρείες όπως οι μετοχές είναι ονομαστικές. Με την δημιουργία του εμπιστεύματος μπορεί κάποιος να διατηρήσει την ανωνυμία του. Είναι ουσιαστικά μια μορφή πληρεξουσίου το οποίο μπορεί να δίνει γενικές ή ειδικές εξουσίες όπου η ταυτότητα του εντολέα προς τον εντολοδόχο (trustee) δεν θα είναι γνωστή στους τρίτους.

Ο εντολοδόχος ενεργεί ως να κατέχει αυτός περιουσιακά στοιχεία και να εκτελεί πράξεις για δικό του λογαριασμό ενώ στην πραγματικότητα της διενεργεί προς όφελος αυτού που τους έδωσε το πληρεξούσιο αυτό χωρίς να φαίνετε πουθενά.

12.6 ΓΕΝΙΚΕΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ

Οι γενικές Συνελεύσεις μπορούν να πραγματοποιούνται σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου αφού ο νόμος δεν απαιτεί να γίνονται στην Κύπρο αλλά και ούτε απαιτείται συνάθροιση σε ένα χώρο, όμως πρέπει να υπογράφουν τα πρακτικά των γενικών συνελεύσεων.

Στις γενικές συνελεύσεις των μετόχων διορίζονται συνήθως τα διοικητικά συμβούλια της εταιρείας, εγκρίνονται οι ισολογισμοί της εταιρείας και παρουσιάζονται τα οικονομικά αποτελέσματα μιας περιόδου. Οι γενικές συνελεύσεις είναι αρμόδιες για να εγκρίνουν και τροποποίηση του καταστατικού, να λάβουν σειρά αποφάσεων σε σοβαρά ζητήματα καθώς και να αποφασίσουν επί ζητημάτων μετοχικού κεφαλαίου.

12.7 ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Με βάση τον νόμο τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει να είναι δυο μέχρι πέντε. Φυσικά ο αριθμός αυτός μπορεί να περιοριστεί από το καταστατικό της εταιρείας και να έχει μόνο ένα Διοικητικό Σύμβουλο. Η συμμετοχή στο Διοικητικό Συμβούλιο δεν απαιτεί μετοχική

ιδιότητα και μπορούν να είναι και αλλοδαποί οι οποίοι αποκτούν και δικαίωμα να λάβουν άδεια παραμονής και εργασίας στην Κυπριακή Δημοκρατία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13 - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας σε μια χώρα όπως η Κύπρος μπορεί να χαρακτηριστεί ως μια πολύ σημαντική παράμετρος η οποία μπορεί να βοηθήσει την οικονομία της χώρας να αναπτυχθεί και να μειώσει τα οποιαδήποτε προβλήματα προέκυψαν από την οικονομική κρίση που ξεκίνησε το 2008.

Ένας επιχειρηματίας και ιδιαίτερα ξένοι επενδυτές και εταιρείες προτού αποφασίσουν να επενδύσουν στη χώρα μας αλλά και σε οποιαδήποτε χώρα του κόσμου, είναι βασική αρχή της στρατηγικής τους ότι πρέπει πρώτα να μελετήσουν το πολιτικό, νομικό, φορολογικό και οικονομικό περιβάλλον της.

Κανένας δεν ξεκινά στα τυφλά να πάει να επενδύσει σε μια χώρα χωρίς να μελετήσει τους πιο πάνω παράγοντες που έχουν αναφέρει.

Θα ήταν μια καταστροφική στρατηγική απόφαση να επιλέξει να αναπτύξει τις επιχειρήσεις του ένας επιχειρηματίας, σε μια χώρα η οποία δεν παρέχει ένα ευνοϊκό περιβάλλον που πρώτα απ' όλα να προστατεύει να συμφέροντα του αλλά και να ευνοεί την ανάπτυξη των συμφερόντων του.

Με όσα έχουν αναλυθεί στις πιο πάνω σελίδες, η Κύπρος φαίνεται να ακολουθεί μια πολιτική η οποία αποτελεί πόλο έλξης για πολλές εταιρείες αφού αποτελεί ένας από τους πιο προσιτούς προορισμούς εγγραφής διάφορων εταιρειών.

Αρχικά όπως έχουμε αναφέρει, αποτελεί μια σωστά δομημένη δημοκρατική χώρα όπου το Κράτος είναι σωστά δομημένο και διαχωρισμένο σε εκτελεστική, νομοθετική και δικαστική εξουσία.

Αυτό παρέχει τα εχέγγυα έτσι ώστε να διασφαλίζεται η δημοκρατική της λειτουργία και να υπάρχει έλεγχος της μιας εξουσίας στην άλλη. Περαιτέρω αποτελεί και κίνητρο προς τον

επενδυτή ότι τυχών διαφορές που θα προκύψουν κατά την άσκηση της επιχειρηματικής του δραστηριότητας στην Κύπρο, μπορούν να λυθούν ενώπιον των Κυπριακών Δικαστηρίων.

Γενικότερα εκτός από την δομή του Κράτους, σημαντικός τομέας που καθορίζει το πολιτικό περιβάλλον, νομικό, οικονομικό και φορολογικό περιβάλλον είναι και η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην Ευρωζώνη. Η Ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση εκτός από την ασφάλεια που προσφέρει, βοήθησε στην ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών, υπηρεσιών και προσώπων και έκανε τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης μια ενιαία αγορά. Αυτό το πλεονέκτημα που προσφέρει η Κύπρος να είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε συνδυασμό και με τους άλλους παράγοντες που προανέφερα βοήθησαν στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και της άφιξη στην Κύπρο πολλών εταιρειών για να δραστηριοποιηθούν. Περαιτέρω το ενιαίο νόμισμα του Ευρώ το οποίο η Κύπρος έχει υιοθετήσει και αποτελεί κοινό νόμισμα για πολλές χώρες μέλη δίνει και αυτό με τη σειρά του την ασφάλεια που απαιτεί ο κάθε επενδυτής και την εξάλειψη των όποιων συναλλαγματικών κινδύνων.

Μεγάλη ώθηση και στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στην Κύπρο δίνει και ο θεσμός του «Εφόρου Εταιρειών και επίσημου παραλήπτη»⁵³ ο οποίος προσφέρει γρήγορες και εύκολες διαδικασίες σύστασης των εταιρειών στην Κύπρο.

Η γρήγορη και εύκολη πρόσβαση στην υπηρεσία αυτή, στην οποία κάποιος επιχειρηματίας μπορεί να απευθυνθεί για την σύσταση μιας εταιρείας, αποτελεί μεγάλο κίνητρο για τον επιχειρηματία ο οποίος επιθυμεί να δραστηριοποιηθεί στην Κύπρο.

Η αποφυγή των γραφειοκρατικών διαδικασιών πάνω στα θέματα αυτά είναι η πολιτική του κυπριακού Κράτους έτσι ώστε να γίνετε προσέλκυση επενδύσεων στο νησί.

Σίγουρα ο χαρακτηρισμός της Κύπρου ως ενός ευνοϊκού προορισμού για επενδύσεις έγκειται όπως έχει αναλυθεί πιο πάνω στο πολύ ανταγωνιστικό φορολογικό σύστημα που διαθέτει.

⁵³ Τμήμα εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη
http://www.mcit.gov.cy/mcit/drcor/drcor.nsf/index_gr/index_gr?OpenDocument

Οι πολύ χαμηλοί φορολογικοί συντελεστές που παρέχει το Κυπριακό Κράτος, οι πολλές φορολογικές ελαφρύνσεις, οι φορολογικές απαλλαγές, ευνοούν την κάθοδο διαφόρων εταιρειών στο νησί οι οποίες αντιλαμβάνόμενες τα τεράστια οφέλη που μπορούν να έχουν στο τελικό τους κέρδος, αναπτύσσονται επιχειρηματικά στη Κύπρο.

Η επιχειρηματικότητα παρά την δύσκολη οικονομική συγκυρία που περνά η Κύπρος, είχε αναπτυχθεί σε μεγάλο βαθμό στην Κύπρο τα τελευταία χρόνια.

Υπήρξαν πραγματικές ευκαιρίες τις οποίες πολλοί επιχειρηματίες αξιοποίησαν και αυτό συνέβαλε στην πραγματική οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

Όπως φάνηκε και ανωτέρω, σίγουρα για να εξελιχθεί θετικά η οικονομία μιας χώρας πρέπει πρώτα οι επιχειρηματίες να αντιλαμβάνονται τις ευκαιρίες που υπάρχουν έτσι ώστε να δραστηριοποιούνται σε τομείς που θα αποδίδουν σε αυτούς και στην οικονομία γενικότερα.

Σε καμιά περίπτωση η επιχειρηματικότητα που προκύπτει λόγω της ανάγκης για να επιβιώσει κάποιος βιοποριστικά δεν προδιαγράφει τις καλύτερες προοπτικές για θετικά αποτελέσματα.

Πρέπει πρώτα να εντοπισθεί η σωστή ευκαιρία που μπορεί να αποδώσει τα μέγιστα για την επιχείρηση.

Πέραν των πιο πάνω, ο επιχειρηματίας πρέπει να μελετήσει το περιβάλλον στο οποίο θα πάει να επενδύσει και να δραστηριοποιηθεί.

Ιδιαίτερα ο φορολογικός σχεδιασμός μιας χώρας είναι τεράστιας σημασίας για να την επιλέξουν οι υποψήφιοι επιχειρηματίες σε αυτή.

Η Κύπρος έχει ένα ενιαίο φορολογικό συντελεστή του 12,5 τοις εκατόν πάνω στα κέρδη των εταιρειών. Το ότι συγκριτικά διαθέτει ένα από τους πιο μικρούς φορολογικούς συντελεστές στην Ευρωπαϊκή ένωση, και το ότι δεν πολλαπλασιάζεται με την αύξηση των εισοδημάτων των εταιρειών (έλλειψη προοδευτικότητας) αυτό δίνει ώθηση στην εγκατάσταση στην Κύπρο μεγάλων και εταιρειών που αποδίδουν μεγάλα κέρδη.

Περαιτέρω η σταθερότητα που υπάρχει στους φορολογικούς συντελεστές και την φορολογική πολιτική του κυπριακού κράτους εμπνέει σταθερότητα και σιγουριά.

Ο φόρος για τις εταιρείες ήταν ο ίδιος για πολλά χρόνια και ήταν ο χαμηλότερος στην Ευρωπαϊκή Ένωση αφού κυμαινόταν στο 10 τοις εκατόν. Η πρόσφατη οικονομική κρίση έχει κακώς κατά την γνώμη μου αυξήσει τον φόρο αυτό στο 12,5 τοις εκατόν δημιουργώντας έτσι μια αρνητική εικόνα για την χώρα όμως πάλι δεν μπορεί κάποιος να πει ότι αυτός βρίσκεται σε ψηλά επίπεδα αφού πάλι είναι ένας από τους χαμηλότερους συντελεστές στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η εμπιστοσύνη και τα πλεονεκτήματα που απολαμβάνουν οι εταιρείες που εγγράφονται στην Κύπρο φαίνεται άλλωστε και από τον μεγάλο αριθμό αυτών που εγγράφονται στην Κύπρο ο οποίος τα τελευταία χρόνια παρουσίαζε αύξηση.

Σημαντικά θέματα που αναφύονται στην ευκολία εγγραφής εταιρειών στην Κύπρο, δεν έχουν να αντιμετωπίσουν οποιαδήποτε προβλήματα γραφειοκρατίας διότι το γραφείο του εφόρου εταιρειών, σε πολύ σύντομο διάστημα μπορεί να ανταποκριθεί στις αιτήσεις για εγγραφή μιας εταιρείας αφού πλέον το προσωπικό είναι εξοικειωμένο με αυτά τα θέματα.

Η ένταξη στην ευρωπαϊκή ένωση και στην ζώνη του ενιαίου νομίσματος του Ευρώ έχει διευκολύνει τις επιχειρηματικές δραστηριότητες διότι έχουν καταργηθεί τα εθνικά σύνορα τόσο στη μετάβαση προσώπων όσο και κεφαλαίων.

Η εναρμόνιση της νομοθεσίας της Κύπρου με αυτή της Ευρωπαϊκής ένωσης διευκολύνει την κάθοδο διαφόρων εταιρειών οι οποίες θέλουν να εκμεταλλευτούν την προσβασιμότητα που η Κύπρος έχει στα γεωγραφικά όρια της Ευρωπαϊκής ένωσης και τα διάφορα πλεονεκτήματα που τις δίνουν οι ελευθερίες, κυρίως οι οικονομικές που δίνονται.

Περαιτέρω και ο θεσμός της Ευρωπαϊκής Εταιρείας, δίνει ευελιξία στις διάφορες Ευρωπαϊκές Εταιρείες να κινούνται εντός της ένωσης μέλος της οποίας είναι και η Κύπρος.

Τα οφέλη του πιο πάνω επιχειρηματικού περιβάλλοντος που περιγράφονται πιο πάνω για την Κύπρο, τα τελευταία χρόνια έχουν δώσει πολλαπλά οφέλη στη Κύπρο αλλά και στις εταιρείες που βρέθηκαν στην Κύπρο.

Όπως προκύπτει από τον πιο κάτω πίνακα από τις στατιστικές του «Εφόρου Εταιρειών» υπήρξε ένας τεράστιος αριθμός εγγραφής νέων εταιρειών κάθε χρόνο στη Κύπρο.

Παρατηρώντας τα στοιχεία φαίνεται ότι αυτός ο μεγάλος αριθμός, έγινε ακόμα μεγαλύτερος μετά την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2004 πράγμα που επιβεβαιώνει και τον καταλυτικό ρόλο που έχει διαδραματίσει η Ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στο Ευρώ στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στο νησί.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΚΛΑΔΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Μέχρι 31/08/2013
Σύνολο εγγεγραμμένων εταιρειών	96.272	103.577	109.061	115.744	125.361	137.636	155.846	184.133	207.614	221.089	237.372	254.227	269.345	273.105
Νέες εγγραφές εταιρειών	9.362	9.432	8.497	9.080	11.587	14.494	20.280	29.016	24.453	16.101	19.278	19.538	17.999	7.215
Αιτήσεις για έγκριση ονομάτων	28.822	26.310	26.345	28.760	34.219	38.003	49.368	59.285	48.506	38.456	41.734	40.252	36.477	15.648
Πιστοποιημένα αντίγραφα	101.423	102.053	111.349	121.897	154.092	189.933	257.166	344.228	354.996	281.362	301.478	317.177	326.180	210.745
Έρευνες	48.266	46.834	52.246	55.543	55.585	57.393	60.151	57.277	66.275	74.660	78.001	42.537	22.492	7.587
Ετήσιες εκθέσεις που υποβλήθηκαν από εταιρείες	39.007	41.598	46.219	50.115	47.804	34.572	35.032	35.341	37.513	46.763	54.585*	63.462	73.553	47.471
Καταχώρηση άλλων εγγράφων που υποβλήθηκαν από εταιρείες	48.736	49.539	56.050	58.993	72.412	81.347	115.736	160.684	183.872	124.478	133.237	137.331	136.820	83.809

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ & ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΠΩΝΥΜΙΕΣ

ΝΕΕΣ ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΕΓΓΡΑΦΕΣ

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Μέχρι 31/08/2013
1.355	1.618	1.496	1.508	1.627	1.836	1.824	1.695	1.637	1.575	1.421	1.402	1.501	969

ΑΛΛΟΔΑΠΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

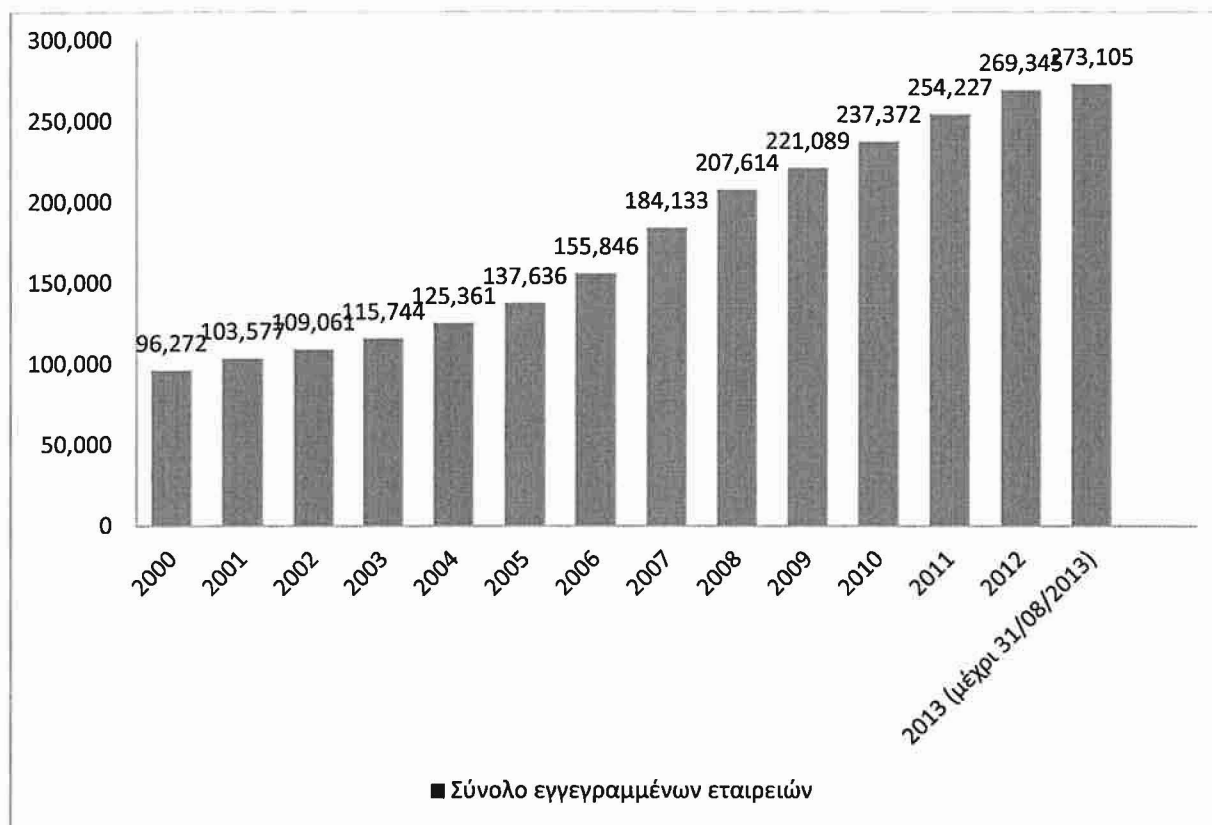
ΝΕΕΣ ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΕΓΓΡΑΦΕΣ

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Μέχρι 31/8/2013
240	205	132	111	114	119	127	117	95	73	86	90	94	49

54

⁵⁴ Εφορος Εταιρειών και Επίσημος Παραλήπτης, n.d., Στατιστικές Εφόρου Εταιρειών, [Online], <http://www.mcit.gov.cy/mcit/drcor/drcor.nsf/company_statistics_gr/company_statistics_gr?OpenDocument&print>, Accessed on 01/09/2013

Πίνακας 3

Είναι ξεκάθαρο ότι όλες αυτές οι εταιρείες που ενεγράφησαν στη χώρα, έχουν επιλέξει το Επιχειρηματικό περιβάλλον της Κύπρου καθώς όπως είδαμε πιο πάνω συνολικά του δίνει πολλά πλεονεκτήματα έτσι ώστε να αναπτύξουν της επιχειρηματική τους στρατηγική.

Βιβλιογραφία

- 1) (2012), *Cyprus Law Digest – The Ultimate Legal Guide to investing in Cyprus*, Έκδοση, Ελλάδα - Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη
- 2) Επίσημη Ιστοσελίδα της Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, <www.centralbank.gov.cy>
- 3) Ιστοσελίδα της Εταιρεία Deloitte, <www.deloitte.com.cy>
- 4) Επίσημη Ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών, <www.mof.gov.cy>
- 5) Επίσημη Ιστοσελίδα του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, <www.mof.gov.cy/ird>
- 6) Επίσημη Ιστοσελίδα του Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη, <www.mcit.gov.cy/drcors>
- 7) Ο περί Εταιρειών Νόμος Κεφ. 113
- 8) Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας νόμος του 2000
- 9) Ο περί Φορολογίας Εισοδήματος Νόμος του 2002
- 10) Global Entrepreneurship Monitor (GEM) project
- 11) (2005) A. J. Acs and A.Varga, “Agglomeration, Entrepreneurship and Technological Change.” *Small Business Economics*
- 12) M. Syrquin, “Patterns of Structural Change.” In *Handbook of Development Economics*, edited by H. Chenery and T.N. Srinivasan (Amsterdam / New York: North-Holland, 1988)
- 13) S. Kuznets, *Modern Economic Growth*. (New Haven: Yale University Press, 1966).
Kuznets observed the tendency for the self-employment rate to decline with economic development. See also T. Schultz, “Education Investment and Returns.” In *Handbook of Development Economics*, edited by H. Chenery and T.N. Srinivasan (Amsterdam / New York: North-Holland, 1988)
- 14) D.W. Jorgenson, 2001, “Information Technology and the U.S. Economy.” *American Economic Review*, 91 (1): 1 – 32
- 15) Z. Acs, D. Audretsch, P. Braunerhjelm and B. Carlsson, 2004, “The Missing Link: The Knowledge Filter and Entrepreneurship in Endogenous Growth.” Discussion Paper, Center for Economic Policy Research, London
- 16) International Institute for Management Development, *The World Competitiveness Yearbook: 2004*, (Lausanne, Switzerland, 2004)

- 17) Z. Acs, and C. Armington, 2004, "Employment Growth and Entrepreneurial Activity in Cities," *Regional Studies* 38 (8): 911-927
- 18) Gentry WM, Hubbard RG (2000) Tax policy and entry into entrepreneurship. *Am Econ Rev* 90(2):283-287
- 19) Bruce D. (2000) "Effects of the United States tax system on transitions into self employment". *Labour Economincs*, pages 545-574
- 20) Bruce D. and M. Mohsin (2006). Tax policy and entrepreneurship. *Small business economy* pages 409-425
- 21) Institute for research in economic and fiscal issues, Tax structure and entrepreneurship pages 21-24
- 22) OECD. *Harmful Tax Competition: A Global Issue*. Paris: Organisation for Economic Co-operation and Development, 1998.
- 23) Doernberg, R. L. *International Taxation in a Nutshell*. St. Paul, MN: Thomson West, 2004
- 24) Egger, P., M. Larch, M. Pfaffermayr, and H. Winner. "The Impact of Endogenous Tax Treaties on Foreign Direct Investment: Theory and Evidence." *Canadian Journal of Economics*, 39, 2006, 901-931
- 25) Toumi, M. "Anti-avoidance and Harmful Tax Competition: From Unilateral to Multilateral Strategies?" in *The International Taxation System*, edited by A. Lymer, and J. Hasseldine. Boston: Kluwer, 2006, 83-104
- 26) OECD. *Harmful Tax Competition: A Global Issue*. Paris: Organisation for Economic Co-operation and Development, 1998.
- 27) Dagan, T. "The Tax Treaties Myth." *New York University Journal of International Law and Politics*, 32, 2000, 939-996
- 28) Reese, P. D. "United States Tax Treaty Policy Toward Developing Countries." *UCLA Law Review*, 35, 1987, 369-397